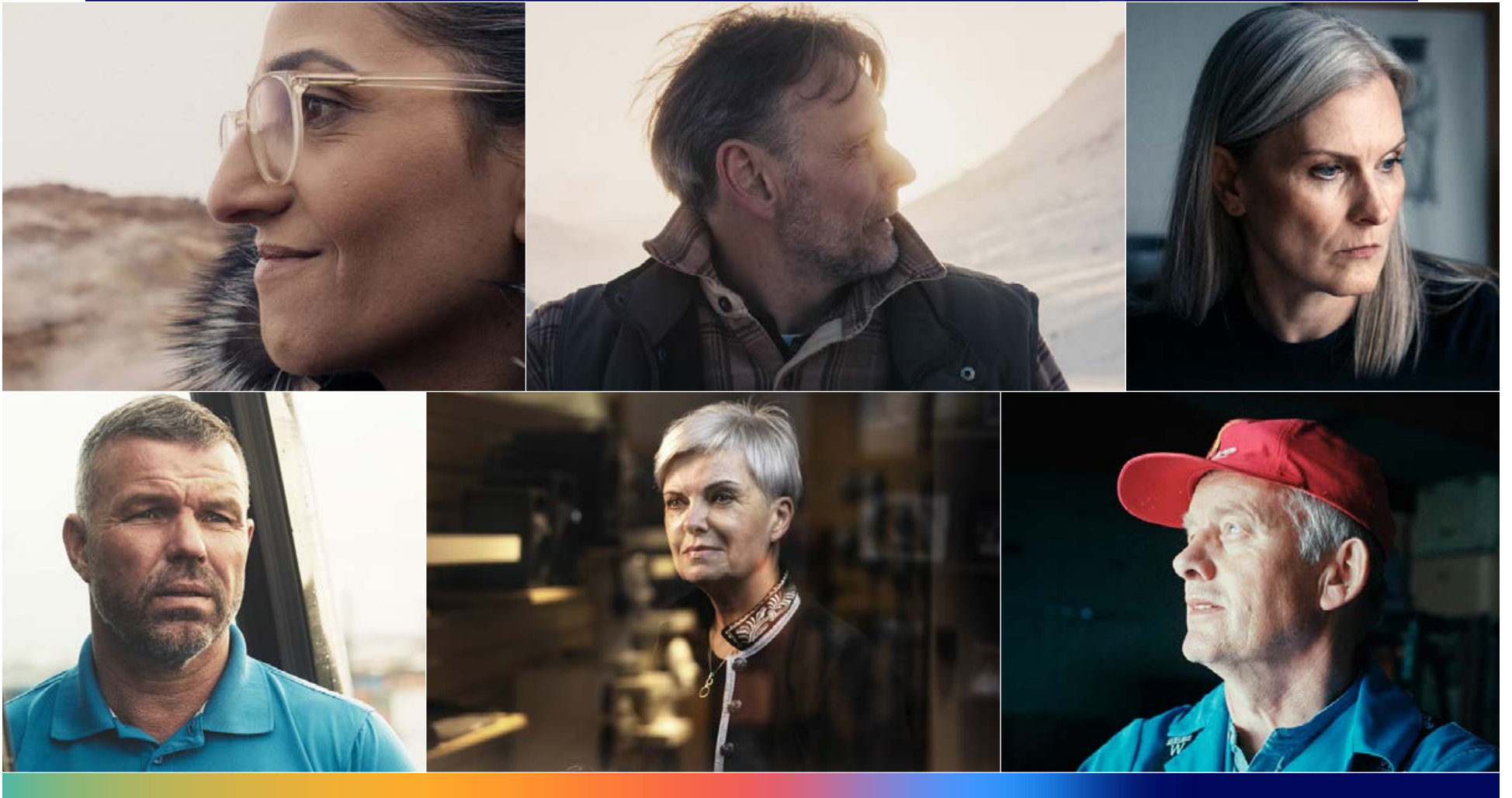
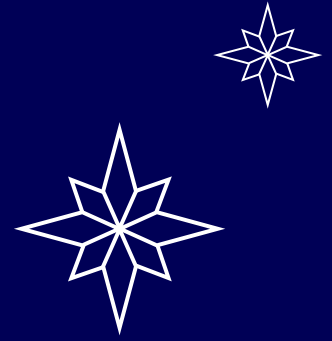

Samtök atvinnulífsins

óska landsmönnum öllum gleðilegrar jólahátíðar og gæfuríks nýs árs

Litríkt og blómlegt atvinnulíf skiptir okkur öll máli

Á liðnu ári sögðum við sögur af alls konar fólki í rekstri og þeim ótal viðfangsefnum sem það fæst við í daglegu amstri. Íslensk fyrirtæki eru jafn ólík og þau eru mörg, áskoranirnar mismunandi og enginn vinnudagur eins. Kynntu þér sögurnar á fyrirtækinokkar.is

Aðild að SA

Samtök atvinnulífsins veita félagsmönnum ýmsa beina þjónustu, einkum á sviði vinnumarkaðs- og kjaramála auk rekstrar. Aðildarsamtök Samtaka atvinnulífsins veita fyrirtækjum sérhæfða þjónustu sem er sniðin að hagsmunum ólíkra atvinnugreina og fyrirtækja. Aðild að samtökunum veitir félagsmönnum jafnframt tækifæri til þátttöku í margvíslegu málefnavarfi.

 **samtök
atvinnulífsins**

2. sæti

Gunnþór Ingvason, framkvæmdastjóri Sildarvinnslunnar.

Útsjónarsamur stjórnandi

ggunnars@frettabladid.is

Gunnþór Ingvason, framkvæmdastjóri Sildarvinnslunnar, náði eftirtekta verðum árangri í íslensku viðskiptalífi á árinu. Hann hafnaði í öðru sæti í vali dómnefndar Markaðarins á viðskiptamanni ársins.

„Eftir afar farsæla skráningu í Kauphöll Íslands á síðasta ári hefur Gunnþór staðið í stórræðum. Kaup Sildarvinnslunnar á útgerðarfyrirtæki Vísis í Grindavík eru risastór og söguleg. Samkeppniseftirlitið hefur nú heimilað 31 milljarðs króna viðskiptin og Vísir er orðinn hluti af samstæðu Sildarvinnslunnar. Eftir stendur gríðarlega sterkt félag, stýrt af öflugum forstjóra,“ segir í rökstuðningi eins af álitsgjöfum Markaðarins.

Kaup Sildarvinnslunnar á útgerðarfyrirtækinu Vísí í Grindavík eru risastór og söguleg.

Gunnþór og Sildarvinnslan bættu svo um betur með kaupum á liðlega 34 prósentu hlut í laxeldisfyrirtækinu Arctic Fish fyrir tæpluga 14 milljarða. Hluthafar Sildarvinnslunnar geta vel við unað með ávöxtun hlutabréfa, ólíkt mörgum í kauphöllinni í dag. Félagið hefur enda hækkað einna mest allra skráðra fyrirtækja á árinu.

Það er jafnframt samdóma álit dómnefndar að Gunnþór hafi sýnt, svo ekki verður um villst, að hann hafi yfirburðabekkingu á íslenskum sjávarútvegi og sé afar útsjónarsamur. ■

1. sæti

Orri Hauksson, forstjóri Simans og viðskiptamaður ársins að mati dómnefndar Markaðarins, ásamt Guðmundi Gunnarssyni, fréttastjóra Markaðarins.

Hélt hárrétt á spöðunum við krefjandi aðstæður

Samkvæmt dómnefnd Markaðarins, sem er skipuð forstjórnum og sérfræðingum úr viðskiptalífinu, sýndi Orri Hauksson, viðskiptamaður ársins, fádæma seiglu þegar á móti blés og allt leit út fyrir að risasala á innviðafyrirtækinu Mílu væri að renna út í sandinn.

ggunnars@frettabladid.is

Viðskiptamaður ársins árið 2022 er Orri Hauksson, forstjóri Simans, fyrir að hafa klárað söluna á Mílu til franska fjárfestingasjóðsins Ardian.

Samkeppniseftirlitið gerði talsverða fyrirvara við söluna sem gerði það að verkum að um tíma leit út fyrir að viðskiptin væru að ganga til baka.

„Afrek að ná svo góðum samningi og þrautseigja að koma sölunni í gegnum kerfið og leiða hana til lykta þrátt fyrir þunglamaleg og tímafrek afskipti Samkeppnis-

eftirlitsins. Allt ferlið tók óeðlilega langan tíma. Orri leiddi starf þess hóps sem vann að málinu á vegum Simans með miklum myndarbrag, sem sýnir hversu öflugur stjórnandi hann er,“ segir í rökstuðningi dómnefndar Markaðarins.

Heildarandvirði sölunnar á Mílu til Ardian var 69,5 milljarðar þegar upp var staðið og samþykki Samkeppniseftirlitsins lá fyrir. Það var 3,5 milljörðum lægri upphæð en kveðið var á um í upphaflegum sölusamningi.

Orri hefur setið í forstjóra-stólnum hjá Símanum samfleytt í níu ár en á þeim tíma hefur fyrirtækið gengið í gegnum talsverðar breytingar. Skerpt hefur verið á þjónustuhlutverki fyrirtækisins og verkefnum fækkað.

Einn af þeim sem skipa dómnefnd Markaðarins segir mikið hafa mætt á stjórnendum Símans á árinu. „Orri stóð þá vakt með stakri þryði. Hélt hárrétt á spöðunum og náði góðum samningum fyrir hlut-

hafa Símans með tímamótasölu á dótturfyrirtækinu Mílu við afar krefjandi aðstæður.“

Margir sem sátu í dómnefnd Markaðarins nefndu þrautseigju Orra á þessum krefjandi tímum. Hún hafi umfram annað ríðið baggamuninn þegar öll sund virtust lokuð og franski kaupandinn farinn að ókyrrast.

„Við svipaðar aðstæður hefðu margir eflaust játað sig sigraða. Sérstaklega í ljósi þess óróa sem var farið að gera vart við sig á mörkuðum um svipað leyti.“

Sjálfur segist Orri líta stoltur til baka þegar árið er gert upp. Hann segir allt starfsfólk og stjórn Símans deila viðurkenningu dómnefndar Markaðarins með honum. „Þau stóðu sig öll eins og hetjur á krefjandi tímum. Hópurinn stóð þétt saman og landaði samningum á elleftu stundu. Við snúnar aðstæður,“ segir Orri Hauksson, viðskiptamaður ársins að mati dómnefndar Markaðarins. ■

3 sæti

Helgi Hermannsson, stofnandi Sling.

Aðdáunarverður árangur og sala

ggunnars@frettabladid.is

Helgi Hermannsson seldi nýsköpunarfyrirtækið Sling til bandaríska tæknifyrirtækisins Toast fyrir 8,6 milljarða á árinu. Hann hafnaði í þriðja sæti í vali dómnefndar Markaðarins á viðskiptamanni ársins.

Helgi stofnaði Sling fyrir rúmum sjö árum og er það samdóma álit dómnefndar að hann hafi átt öskubuskuævintýri ársins í íslensku viðskiptalífi.

Hugmynd að baki Sling er hugbúnaður fyrir vinnustaði þar sem unnið er á vöktum.

Ótrúlega flott uppbygging og enn flottari sala.

„Ótrúlega flott uppbygging og enn flottari sala. Að fara á sjö árum úr því að labba á milli mögulegra viðskiptavina í Bandaríkjunum með PowerPoint-skjal yfir í að selja fyrirtækið á yfir 8 milljarða er ekkert minna en afrek.“

Toast tilkynnti um kaupin á sumarmánuðum og bætti þar með Sling við lausnir fyrirtækisins á sviði launavinnslu og teymisstjórnunar. Toast-hugbúnaður er nýttur af veitingastöðum um allan heim.

Helgi er langstærsti hluthafinn í Sling og stofnandi. Samkvæmt honum eru spennandi tímar fram undan eftir þetta risastóra skref á árinu. Ævintýrið sé rétt að byrja.

Dómnefnd Markaðarins telur nær öruggt að meira eigi eftir að heyrast af sigum Helga Hermannssonar og Sling á næstu árum. ■

Þau sem einnig voru tilnefnd

Gerður Huld Arinbjarnardóttir eigandi Blush

„Gerður hefur margfaldað rekstrartekjur Blush og vakið verðskuldaða athygli fyrir snilldarlega útfærða markaðssetningu. Magnaður frumkvöðull sem hikar ekki við að fara ótroðnar slóðir.“

Ásta Fjeldsted forstjóri Festi

„Ásta er ferskur andblær í hópi stjórnenda íslenskra fyrirtækja. Övunjuleg, kraftmikil og jákvæð. Lægði öldur innan Festi eftir öngu í kringum brotthvarf fyrrverandi forstjóra.“

Guðmundur F. Sigurjónsson stofnandi og forstjóri Kerecis

„Guðmundur stýrir spennandi fyrirtæki á alþjóðamarkaði. Kerecis fékk mikla viðurkenningu á árinu þegar erlendir fagfjárfestar komu inn í félagið og Kerecis vex jafnt og þétt.“

Gísli Herjólfsson stofnandi Controlant

„Gísli heldur áfram að byggja á góðum grunni og treysta rekstur á einu arðbærasta félagi landsins. Ekki sjálfgefið að halda svo vel á spöðunum eftir ævintýralegan vöxt síðustu ára.“

Dómnefnd

Markaðurinn leitaði til forstjóra og stjórnenda fyrirtækja, auk sérfræðinga á sviði sjóðs- og eignastýringar, við val á einstaklingum og viðskiptum sem þóttu skara fram úr á árinu í íslensku viðskiptalífi. Alls bárust svör frá 54 álitsgjöfum og skipar sá hópur dómnefnd Markaðarins fyrir árið 2022. ■

54

Stjórnendur og sérfræðingar úr viðskiptalífinu.

Við minnum á að nýta skattalegt hagræði vegna ársins sem er að líða.

Við eigum á lager, úrval dekkja
fyrir sendibíla, fjórhjól og
önnur atvinnutæki

Toyo AT3

Toyo MT

TOYO TIRES
driven to perform

Gott úrval af
Toyo jeppadekkjum
á lager.

Bighorn M917

Bighorn M918

Fjórhjóladekk

Fjórhjóladekk

MAXXIS®
DEKK

Ný sending af Maxxis
fjórhjóladekkjum var
að detta í hús!

RSD1

RSD3

Vörubíladekk

Vörubíladekk

DOUBLECOIN

Eigum Doublecoin
vörubíladekk á
á góðu verði.

Við óskum þér og þínum farsældar
og öryggis á komandi ári.

Margrét Tryggvadóttir, forstjóri Nova, hringdi Nova inn í íslensku kauphöllina á árinu.

FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Bjart fram undan þrátt fyrir mislukkað útboð

Framkvæmd við skráningu fjarskiptafélagsins Nova á hlutabréfamarkað var valin verstu viðskipti ársins 2022. Þrýðileg viðskipti fyrir seljendur en mikil vonbrigði fyrir kaupendur og hluthafa að mati dómnefndar.

ggunnars@frettabladid.is

Verstu viðskipti ársins, að mati dómnefndar Markaðarins, tengdust hlutafjárútboði fjarskiptafyrirtækisins Nova. Nokkuð stórt almennt útboð sem endaði í stóru tapi fyrir almenna fjárfesta. Þótt

útboðið hafi vissulega verið góð viðskipti fyrir seljendur færir dómnefnd þau rök fyrir niðurstöðu sinni að heildarniðurstaðan hafi verið mikil vonbrigði.

„Sú staðreynd að gengi félagsins sé ekki hærra en raun ber vitni segir sína sögu. Fjárfestar höfðu áður keypt hlut í félaginu í aðdraganda útboðs en það hljóta að teljast mikil vonbrigði að ekki hafi náðst að klára útboðið á herra gengi. Það er yfirleitt forsenda fyrir farsælu gengi bréfanna fram á veginn,“ segir í rökstuðningi álitsgjafa Markaðarins.

Dómnefnd nefnir sérstaklega að

”

Félagið hefur ekki staðið undir verðmatinu þótt það sé í raun dæmigert arðgreiðslufélag.

fagfjárfestar hafi settið hjá í útboðinu, meðal annars vegna stöðunnar á verðbréfamörkuðum. Á sama tíma hafi verið ákveðið að stækka útboðið.

„Félagið hefur ekki staðið undir verðmatinu þótt það sé í raun dæmigert arðgreiðslufélag. Þar af leiðandi hefði átt að vera frekar einfalt að verðleggja það.“

Einn af álitsgjöfum Markaðarins telur engan vafa leika á að verðþróun á eftirmaarkaði hafi verið talsvert mikið undir væntingum. „Því miður verður að teljast líklegt að viðbrögð almennings verði dræm í næstu skráningum. Seljendum

tókst ekki að fá stærri fjárfesta til að taka þátt í útboðinu og skammtímasjónarmið um verð voru látin ráða för.“

Að því sögðu telur dómnefnd slæmt hlutfjárútboð Nova lítið annað en tímabundið hik. Félagið sé áfram álitlegt og stjórnendur öflugir.

„Nova mun án efa ná sér á strik í kauphöllinni þrátt fyrir bras á byrjunarstigi. Rekstur þess og áætlanir gefa það sterkt til kynna. Félagið mun vaxa út úr þessu og Nova stendur áfram á sterkum grunni,“ segir í einu álitum dómnefndar Markaðarins. ■

Mikilvægri bankasölu klúðrað

ggunnars@frettabladid.is

Fyrir utan hlutafjárútboð Nova voru álitsgjafar Markaðarins á því að sala ríkissjóðs á 22,5 prósent hlut í Íslandsbanka hefðu verið klúður ársins í viðskiptalífnum. Það verður að teljast nokkuð merkilegt þar sem sömu viðskipti rötudu einnig á topplista dómnefndar yfir bestu viðskipti ársins.

Einn meðlima dómnefndar segir að þótt gott verð hafi vissulega fengið fyrir bréfin, sé það um það bil það ein jákvæða við sölna.

„Fjárhagsleg niðurstaða fyrir ríkið var fin en mjög illa staðið að ferlinu í heild sinni, þá sérstaklega upplýsingagjöf. Öreiðan var alger og einstaka þættir söluferlisins enn í rannsókn, til dæmis hjá fjármálaeftirliti Seðlabankans. Einstaklega slæm viðskipti þar sem þau rýra traust á bæði stjórnkerfinu og fjármálakerfinu.“

Í sama streng taka aðrir álitsgjafar. Heildarbragur framkvæmdarinnar við sölna hafi valdið miklum skaða, algerlega að ósekju.

„Vinnubrögð við sölna á hlut Íslandsbanka í lokuðu ferli voru

Efnt var til mótmæla á Austurvelli vegna þess hve illa var haldið á sölnni á Íslandsbanka.

FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

engan veginn boðleg og í raun til skammar. Bæði fyrir ríkisvaldið og þá sem um þræðina héldu. Niðurstaðan er að nú ríkir óvissa um frekari sölu á hlut ríkisins í bankanum.

Svo klúðurslega var haldið á þessum málum. Einstaklega óheppilegt mál allt saman,“ segir meðal annars í rökstuðningi dómnefndar Markaðarins. ■

Önnur viðskipti sem oftast voru nefnd

Arion brennir peningum

„Arion banki hefði betur tekið þá ákvörðun að afskrifa United Silicon fyrir löngu síðan í stað þess að brenna peningum allt árið við að reyna að koma kísilverinu aftur á koppinn.“

Vanhugsað upphlaup

„Uppgjörshótun í málefnum ÍL-Sjóðs eru ekki beint viðskipti en verðskulda að minnst sé á gjörninginn. Dæmið sett upp einhliða út frá hlið ríkisins án þess að tekið sé inn í umræðuna áhrif á lífeyrissjóðina,

tryggingafræðilegt tap og lögfræðileg álitaefni. Olli verulegru lækkun á verði skuldabréfa sjóðsins á tímabili þar sem markaðurinn þurfti ekki frekari óvissu. Öllum er ljóst að það þarf að bregðast við málefnum sjóðsins en þetta upphlaup fjármálaráðherra var vanhugsað.“

Íslendingar litlir í sér

„Íslendingar eiga það til að verða heldur litlir í sér frammi fyrir erlendum fjárfestum og láta þá snúa á sig. Stóri FTSE-dagurinn var gott dæmi um það.“

FTSE

Komið í örugga höfn

Við kveðjum árið sem er að líða þakklát fyrir góðan meðbyr og stolt af starfsfólki okkar sem hefur lagst á árnarar svo um munar og vaxið fiskur um hrygg.

Við tökum á móti nýju ári fær í flestan sjó og sendum okkar bestu óskir um fengsæld á komandi ári.

islenskanerhafsjaor.brim.is

Vongóð eftir krefjandi ár

Markaðurinn leitaði til nokkurra stjórnenda í atvinnulífinu til að gera upp árið 2022. Innrásin í Úkraínu hafði mikil áhrif á árið hjá flestum viðmælendum en mikil bjarstýni ríkir fyrir komandi ári.

benediktarnar@frettabladid.is

Verkefnið mörg og fjölbreytt

Ég geri ráð fyrir að við munum áfram vaxa töluvert.

Edda Sif Pind Aradóttir, forstjóri Carbfix, segir að stofnun hlutafélags um reksturinn hafi verið þýðingarmikil fyrir rekstur félagsins.

Hvað gekk vel á árinu 2022?

Það sem stendur upp úr á árinu hlýtur að vera 16 milljarða styrkur Nýsköpunarsjóðs Evrópu til Coda Terminal-verkefnis okkar í Straumsvík. Við höfum líka framkvæmdir við mikilvægar tilraunir með að blanda CO2 í sjó í stað ferskvatns, og við tókum í fyrsta sinn við CO2 erlendis frá til förgunar á Íslandi. Aðferðafræði okkar til kolefnisbindingar var fullgilt og sannreynd af óháðu vottunarfyrirtæki, og ýmis ný og spennandi samstarfsverkefni komust á skrið. Teymið okkar stækkaði mikið, við riflega tvöfölduðum fjölda starfsfólks, enda eru verkefni bæði mörg og fjölbreytt. Þá var samþykkt að stofnað yrði hlutafélag um reksturinn, sem var þýðingarmikið fyrir vaxtar-möguleika okkar.

Hvað var krefjandi á árinu sem er að liða?

Við erum að stækka hratt, bæði hvað varðar verkefnastöðu og starfsfólk, og það var krefjandi að halda vel utan um þann vöxt. Þá var að sjálfsögðu margt krefjandi í undirbúningi hvað varðar þróun tækninnar, einstakra verkefna og viðskiptaáforma félagsins. Það er partur af því að gera nýja hluti og hefur fylgt okkar þróunarstarfi alveg frá upphafi, en vöxturinn var meiri á árinu en hann hefur verið áður.

Hvernig horfir árið 2023 við þér?

Ég geri ráð fyrir að við munum áfram vaxa töluvert eftir því sem þróunarverkefni okkar komast lengra á leið og ný bætast við. Það eru allmargir stórir áfangar sem við stefnum á að ná á árinu og það verður krefjandi. Við viljum vinna eins hratt og við getum því tíminn vinnur ekki með okkur í loftslagsmálum.

Viðburðaríkt ár hjá Origo

Við nýtum betri tækni til að bæta líf viðskiptavina okkar.

Jón Björnsson, forstjóri Origo, er bjartsýnn fyrir árið 2023.

Hvað gekk vel á árinu 2022?

Árið var líklega eitt hið viðburðaríkasta í sögu Origo. Auðvitað stendur salan á Tempo upp úr og má líkja við góðan endasprett í langri vegferð. Vegferðin sem félagið lagði upp í 2018 gekk eftir og rúmlega það. Í innlendum rekstri voru líka margir þættir sem hægt er að gleðjast yfir. Félagið festi sér nýja stefnu í ársbyrjun eftir að hafa unnið í henni um nokkurra mánaða skeið með starfsfólki.

Innan Origo eru rúmlega 20

teymi sem á hverjum degi hjálpa fyrirtækjum og stofnunum að reka sín fyrirtæki betur. Þessir teymi eru oft ólík, með mismunandi tekjuleiðir, ólíka viðskiptavini, mismunandi nálægð við viðskiptavini og jafnvel með ólíka mælikvarða til að mæla árangur sinn. Það sem sameinar þó öll þessi teymi er að við nýtum betri tækni til að bæta líf viðskiptavina okkar með því að hafa traust þeirra og vera stöðugt að breyta leikum fyrir þau með þróun á nýrri tækni. Þannig vinnum við með svipaðar grunnáherslur þó að hvert teymi vinni eins sjálfstætt og mögulegt er til að

tryggja styttri boðleiðir, hraðari nýsköpun og aukið umboð fólksins sem býr til tekjur félagsins. Þessi stefna hefur gefist vel og við sjáum að við getum vel vaxið á mismunandi stöðum og að nýrri áherslur okkar á að þróast hraðar í hugbúnaði þurfa ekki að vera á kostnað eldri tekjustofna. Margt er líkt í aðferðafræðinni og á endanum snýst þetta um að tala við viðskiptavininn og leysa málin saman.

Hvað var krefjandi á árinu?

Fyrirtækjarekstur er í eðli sínu alltaf krefjandi. Öðruvísi næst enginn árangur. Umhverfið var stormasamt á köflum og eftir heimsfaraldur kom stríð og aðfangakeðjur heimsins titruðu með tilheyrandi áhrifum á viðskiptavini okkar. Samhliða eru alltaf að koma fram nýjar áskoranir í hinum stafræna heimi sem krefjast aukinnar þekkingar. Þessa þekkingu er ekki sjálfsagt að geta alltaf sótt í litlu landi og því höfum við í auknum mæli þurft að leita út fyrir landsteinana. Slíkt er krefjandi til skemmri tíma.

Hvernig horfir árið 2023 við þér?

Við erum vel undirbúin og þess vegna bjartsýn. Við er með nokkuð skýra stefnu og góð markmið sem við teljum okkur vera að nálgast. Það er alltaf óvissa um hversu hratt það er hægt en lykillinn er að halda áfram og vera undirbúin undir hraðar aðlaganir og breytingar ef þörf er á.

Takk fyrir samstarfið á árinu!

Fyrirtækjaráðgjöf og Verðbréfamiðlun Íslandsbanka þakka viðskiptavinum sínum árangursríkt samstarf á liðnu ári

Meðal verkefna á árinu:

Umsjón með sölu á innviðafélaginu Mílu fyrir hönd Símans

Sala og útgáfa á skuldabréfum og lánsfjármögnun

70 milljarðar króna

Umsjón með sölu á fasteignasafni

Sala og útgáfa á grænum skuldabréfum

Kaup á fasteignum í miðbæ Reykjavíkur

Sala og útgáfa á skuldabréfum

Sala og útgáfa á skuldabréfum

Umsjón með sölu lóða fyrir atvinnu- og íbúðahúsnæði í Vetrarmýri

Sala og útgáfa á skuldabréfum

Sala og útgáfa á grænum og bláum skuldabréfum

Umsjón með sölu á Mjöll Frigg

»

Einstakt afrek að koma atvinnulífinu af stað

”

Friður í heiminum er grundvöllur gæfuríkrar framtíðar.

Sigriður Hrund Pétursdóttir, eigandi Vinnupalla ehf. og formaður Félags kvenna í atvinnulífinu, segir flestallar atvinnugreinar hafa fengið skell bæði af Covid og stríðsástandi í heiminum.

Hvað gekk vel á árinu 2022?
Það var einstakt að fylgjast með Íslendingum fara af stað eftir erfið ár heimsfaraldurs Covid og nýta sumar- og haustmánuði vel þrátt fyrir að stríð

í Úkraínu hefði mikil neikvæð áhrif á allt okkar umhverfi.

Við fengum sem betur fer gott ferðamannasumar sem er enn í gangi, ekki síst vegna veðurbliðu haustsins.

Flestallar atvinnugreinar hafa þó fengið skell bæði af Covid og stríðsástandi í heiminum – ætli gott viðhorf fái ekki verðlaun ársins þar sem það á við. Það kemur okkur í gegnum flest sem á reynir.

Hvað var krefjandi á árinu sem er að líða?

Við erum að sjálfsögðu fljót að gleyma en veðurhamur var fyrstu mánuði ársins, sem og Omikron-afbrigði sem gerði skráveifu um gjörvalla heim. Að koma atvinnulífinu aftur af stað á vormánuðum var einstakt afrek sem við ættum að hrósa okkur fyrir og alls ekki gleyma. Stríðið í Úkraínu er orku-, matar- og efnahagsstríð alveg fyrir utan hefðbundinn hernað. Það hefur neikvæð margföldunarhrif sem hefur reynst okkur öllum erfitt að glíma við og þyngir róðurinn fyrir bæði fyrirtæki, stofnanir og fólk í landinu. Að fara síðan beint í kjarasamninga er áskorun en ég hef fulla trú á að allir aðilar sjái sér hag í samstöðu sem gagnast okkur flestum.

Hvernig horfir árið 2023 við þér?

Við verðum á fullu að af-læra hegðun og hugsun hraðar en við búumst við. Sjálfbærivegferðin þrýstir á að við tileinkum okkur skjótt nýja síði, þar á meðal hvernig heilbriggt atvinnulíf litur út. Í vinnunni og almennt í samfélaginu viljum við vera örugg, eiga jöfn tækifæri, geta tjáð okkur, skapað og verið við sjálf. Þetta krefst þess að við æfum okkur í að loka fjölbreytni, inn-gildingu og búum til rými fyrir hvert annað til að vaxa og dafna. Við verðum að hafa stjórn á því sem hægt er og það erum við sjálf. Annað leysum við saman. Friður í heiminum er grundvöllur gæfuríkrar framtíðar og grundvallarvirði til að vinna að.

Atvinnugreinin borið vöxt án vandræða

Frosti Ólafsson, framkvæmdastjóri Olís, segir að innrásin í Úkraínu hafi lítað árið 2022.

Hvað gekk vel á árinu 2022?
Það gekk vel að gleyma Covid-19 hratt og örugglega. Því miður fengum við ekki að njóta augnabliksins lengi þegar faraldrinum var loksins aflýst enda réðst Pútín inn í Úkraínu örfáum dögum síðar. Ferðapjónustan á hrós skilið fyrir að stíga hratt og örugglega út úr hiðinu. Mér hefur fundist eins og atvinnugreinin hafi borið þennan mikla vöxt án verulegra vandræða. Það hefur að sama skapi verið gaman að fylgjast með kröftugum uppgangi ýmissa nýsköpunarfyrirtækja sem eru mörg hver að uppskera eftir áralangt uppbyggingarstarf.

Hvað var krefjandi á árinu sem er að líða?
Alþjóðleg markaðsskilyrði

”

Alþjóðleg markaðsskilyrði hafa verið afar krefjandi.

hafa verið afar krefjandi. Að-fanga- og hrávörumarkaðir hafa verið í miklu ójafnvægi vegna stríðsins í Úkraínu og það sér því miður ekki enn fyrir endann á þeim hörmungum. Þetta eru þó hjákátlegar áskoranir samanborið við þær þjáningar sem íbúar Úkraínu hafa þurft að mæta. Íslendingar hafa jafnframt verið í mikilli forréttingastöðu hvað varðar orkuafgangi og orkukostnað.

Hvernig horfir árið 2023 við þér?

Það eru óveðursský á lofti en þau gætu horfið hratt og örugglega. Á alþjóðlega sviðinu fer pólitískur óstöðugleiki vaxandi, alþjóðlegir fjármagnsmarkaðir eru erfiðir, orkuskortur er útbreiddur og verðbólga í hæstu hæðum. Þetta er erfiður kokteill, en aukið jafnvægi á orkumarkaði gæti vigtað þungt í rétta átt. Á Íslandi er það helst ójafnvægi á vinnumarkaði sem er að valda okkur vandræðum. Yfirstandandi kjarasamningar eru mjög vandasamir og hafa mikla þýðingu fyrir framhaldið. Ef alþjóðlegar aðstæður batna og aðilum vinnumarkaðar tekst að finna skynsamlega lausn þá er Ísland í mjög góðum málum á næsta ári.

Hefur mikla trú á fyrirtækinu

Björk Kristjánsdóttir, fjármála-stjóri Carbon Recycling International, segir að félagið sé í mikilli markaðssókn erlendis.

Hvað gekk vel á árinu 2022?
Árið 2022 var gríðarlega viðburðaríkt hjá okkur hjá Carbon Recycling International (CRI). Það sem stendur upp úr er þó gangsetning stærstu verksmiðju sinnar tegundar í heiminum, sem keyrir á tækni CRI. Félagið hlaut að auki verðlaun frá Verkfræðingafélagi Íslands – Teninginn fyrir hönnun sína á þessari sömu verksmiðju. Við lukum einnig stórum verkþætti í okkar næsta stóra verkefni en sú verksmiðja verður gangsett á síðari hluta næsta árs. Félagið er nú í mikilli

markaðssókn á nýja markaði erlendis en það skrifaði undir samstarfssamning við Dastur Energies á Indlandi og hlaut markaðsstyrki frá Tækniþróunarsjóði til að styðja við þessa vinnu. Það er svo ekki hægt að segja frá þessu öllu án þess að taka fram að velgengni sprettur ekki af sjálfu sér. Við erum þakklát fyrir allt það frábæra fólk sem vinnur að þessu með okkur og hefur stutt félagið á þessari vegferð.

Hvað var krefjandi á árinu sem er að líða?

Verkefni félagsins sem eru nefnd hér að ofan eru í Kína og þar hafa verið mikil höft vegna Covid-19 á árinu. Það var því talsvert krefjandi fyrir okkur að

koma tækniteymi á staðinn til þess að vinna að gangsetningu verksmiðjunnar. Það tókst þó sem betur fer vel til og tafði ekki vinnu okkar á svæðinu.

Hvernig horfir árið 2023 við þér?

Ég lít björtum augum til 2023. Ég hef mikla trú á fyrirtækinu og þeim markaði sem það starfar á. Það er ljóst að það er mikil þörf fyrir tækni af þeim toga sem CRI býður upp á og tækni félagsins er leiðandi á heimsvísu. Það má berlega sjá á aukningu í fjölda fyrirspurna og þroska þeirra viðskiptataækifæra sem standa félaginu fyrir dyrum. Við eigum von á því að geta deilt fleiri stórum áföngum og gleðifregnum á nýju ári.

”

Við eigum von á því að geta deilt fleiri stórum áföngum og gleðifregnum á nýju ári.

Bjartsýnn um áframhaldandi góðan gang í sölu

Árni Stefánsson, forstjóri Húsasmiðjunnar, segir að hann hafi verið stoltur af samstarfsfólki sínu sem leysti krefjandi verkefni á liðandi ári vel.

Hvað gekk vel á árinu 2022?
Ég lít björtum augum til 2023. Ég hef mikla trú á fyrirtækinu og þeim markaði sem það starfar á. Það er ljóst að það er mikil þörf fyrir tækni af þeim toga sem CRI býður upp á og tækni félagsins er leiðandi á heimsvísu. Það má berlega sjá á aukningu í fjölda fyrirspurna og þroska þeirra viðskiptataækifæra sem standa félaginu fyrir dyrum. Við eigum von á því að geta deilt fleiri stórum áföngum og gleðifregnum á nýju ári.

Hvað var krefjandi á árinu sem er að líða?

Þegar stríðið í Úkraínu braust út hleypti það hrávörumörkuðum í uppnám ásamt því að viðskiptabönnin í vor leiddu til þess að huga þurfti að nýjum birgjum og aðfangaleiðum fyrir ákveðnar lykilverur. Það tókst þó að koma í veg fyrir vöruskort og var ég stoltur af því hve vel mitt frábæra samstarfsfólk tókst á

”

Orkukreppan í Evrópu er þó áskorun.

við verkefni. Orkukreppan í Evrópu er þó áskorun og hefur valdið kostnaðarhækkunum á mörgum aðföngum.

Hvernig horfir árið 2023 við þér?

Ég er bjartsýnn varðandi áframhaldandi góðan gang í sölu á byggingarvörum á næsta ári. Ef við horfum á smásölumarkaðinn og heimilin held ég að megi búast við að við séum komin út úr eftirspurnarkúfnum sem kom í kjölfar Covid og komin aftur inn í rólegri tíma. Nýlegir kjarasamningar og niðurstaða um almennar taxtahækkunar á bilinu 13 til 16 prósent frá ársbyrjun til nýju samninganna nuna veldur þó auðvitað vissum áhyggjum og minnkar trúna á því að alvara sé á bak við þau orð samningsaðila um að sameiginlegt verkefni og allra sé að ná verðbólgunni sem hraðast niður. Það veldur mér vonbrigðum enda höfðum við hjá Húsasmiðjunni nýverið lækkað stóra vöruflokka eins og styrkflokkað timbur um 15 til 20 prósent.

Gleðilega hátíð

Samtök iðnaðarins óska félagsmönnum og landsmönnum öllum gleðilegrar hátíðar og farsældar á nýju ári. Höldum áfram að vinna saman að grænni framtíð.

Salan á Milu hékk á algjörum blápræði

Orri Hauksson þótti sýna fádæma þrautseigju þegar hann leiddi til lykta sölu Símans á innviðafyrirtækinu Milu þrátt fyrir mótbyr og útlit fyrir að viðskiptin væru farin í vaskinn. Fyrir vikið valdi dómnefnd Markaðarins Orra viðskiptamann ársins 2022.

Orri Hauksson, forstjóri og markaðsmaður ársins, segir Símann í allt annarri stöðu í dag eftir sölu á Milu.

FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Guðmundur Gunnarsson
ggunnars@frettabladid.is

Orri Hauksson, forstjóri Símans, stóð sannarlega í ströngu þegar upp kom á árinu að Samkeppniseftirlitið gerði talsverða fyrirvara við sölu á Milu til franska innviðarísans Ardian. Hann segist þakklátur fyrir viðurkenninguna þótt hann líti svo á að allt starfsfólk og stjórn Símans eigi hrósið skilið. Þau hafi öll staðið sig eins og hetjur á krefjandi tímum.

Hvað sjálfa sölu á Milu varðar segir Orri að horfurnar hafi ekki bara verið dökkar á tímabili, heldur hreint út sagt vonlausar. Ferlið hafi reynst mun þyngra í vöfum en

nokkurn óraði fyrir þegar gengið var frá sölusamningi í lok október á síðasta ári. Því hafi niðurstaðan verið þeim mun sætari þegar ljóst var að viðskiptin voru í höfn og allir gengu sáttir frá borði.

„Þetta var í raun ótrúlegt ár svona þegar maður lítur til baka. Við vissum alltaf að margir myndu láta til sín taka í málinu. Þetta var alltaf spurning um þennan fyrirvara um samþykki Samkeppniseftirlitsins. Svo fóru reyndar af stað viðræður við aðra anga ríkisvaldsins varðandi þjóðaröryggi, sem við skildum vel, en við áttum samt aldrei von á að ferlið myndi taka svona langan tíma

og að frágangur sölunnar yrði svona torsóttur,“ segir Orri.

„Því það er í raun ekki fyrir en um þremur mánuðum eftir að við skrifuðum undir sölusamning sem eftirlitið fer að láta til sín taka og svo ekki fyrir en í júlí sem andmælin lágu fyrir.“

Þar hafi strax tapast mikill tími að mati Orra og staðan orðin talsvert snúin.

„Þá var strax ljóst að samningurinn við kaupandann var við það að renna út og ekkert annað í stöðunni en að setjast niður og semja upp á nýtt. Í millitíðinni var samningsstaða Símans orðin talsvert lakari.

”

Ég er ekki viss um að allir geri sér grein fyrir hversu tæpt þetta stóð allt saman.

Ekki bara vegna þessara tafa heldur líka vegna óróans sem var í viðskiptalífnum á þessum tíma,“ segir Orri og er þar að vísa til ólgunnar sem stríðið í Úkraínu skapaði.

„Svo þurftum við reyndar að semja í þriðja sinn þannig að það fóru talsverð verðmæti í súginn á þessum tíma. Frá Íslandi til meginlands Evrópu. En allt tókst þetta að lokum og það er auðvitað stóra sögulínan í þessu.“

Samningar í höfn á elleftu stundu
Dæmið hafi þó staðið tæpt og allt útlit fyrir að fallið yrði frá samningum.

FORLAGIÐ

Alltaf opið á www.forlagid.is

Japanskt „city pop“ verður allsráðandi á Prikinu í kvöld.

Japönsk stemning við völd á Prikinu

starri@frettabladid.is

Íslensk-japanska félagið og Asahi standa fyrir Japanese City Pop Night í kvöld, miðvikudagskvöld, á Prikinu í Reykjavík. Þar mun plötusnúðurinn Árni Kristjáns spila japanskt „city pop“ sem er tónlistarstefna sem hefur margar birtingarmyndir, svo sem japanskt enka, fönk, soul, rokk og diskó.

Tónlistarstefnan spratt fram í Japan í lok áttunda áratugar síðustu aldar og var vinsælust þar á níunda áratugnum. „Þessi tónlist er mjög fjölbreytt og getur verið allt frá lafléttum ballöðum yfir í pumpandi diskó,“ segir Árni. „Svo eru útsetningarnar yfirleitt fallegar en vinsælustu plöturnar í þessari stefnu deildu bestu laga-höfundum, hljóðfæraleikurum og útsetjurum landsins á þessum tíma. Fókúsin á lífið utan vinnu, ferðir á ströndina og stórborgarlífið heilla líka, en öll umgjörðin í kringum plöturnar er hjúpuð ljúffengri 9. áratugar nostalgíu.“

Árni bjó í Japan í tæp tíu ár og safnaði þá plötum til að spila sem plötusnúður. „Á sama tíma var ég einnig að skrifa greinar fyrir dagblaðið Japan Times um tónlist og ég fékk tækifæri til að skrifa um uppruna þessarar stefnu fyrir blaðið sem dýpkaði áhugann.“

Bodíð verður upp á japanskan bjór fyrir þá fyrstu þyrstu sem mæta svo gott er að vera timanlega á ferðinni.

Ókeypis er inn á viðburðinn. ■

Matarklúbburinn er bæði æfingahópur og vinskapur. Meðlimir eru á breiðu aldursbili og flest hafa tekið þátt í hálfum Járnkari.

MYNDIR/ADSENDAR

Ekki bara einhver matarklúbbur

Matarklúbburinn er hópur af hressum einstaklingum úr ýmsum áttum sem hafa hreyft sig saman allt frá árinu 2017. Hópurinn nærir sig síður á mat, mun fremur á líkama og sál.

jme@frettabladid.is

„Við borðum nefnilega ekki saman, það er það fyndna við þetta. Upphaflega var þetta hópur stelpna sem tók sig til og fór saman í maraþon árið 2016. Upp úr því fór hluti af þeim að æfa saman og síðar hleypa strákunum inn í hópinn,“ segir Arna Torfadóttir, einn af upprunalegum meðlimum hópsins.

Hittast ekki til að borða
Hópurinn sem Matarklúbburinn

samanstendur af í dag, tók á sig mynd árið 2017 þegar meðlimir fóru að æfa saman í hjólabjálfun.

Upp frá því hafa svo hægt og rólega tinst inn nýir meðlimir í hópinn, aðallega makar, vinir og vinnufélagar. „Í kjölfarið fórum við flestöll saman í fyrsta hálfu Járnkarið okkar árið 2019 í Austurríki,“ segir Arna.

„Við erum núna um tólf meðlimir og hópurinn sem fór út var í kringum tólf líka. Þegar við komum heim úr keppninni

tókum við eftir því að það eina sem við deildum inni á Facebook-síðu hópsins voru myndir af matnum sem við vorum að borða. Það var eins og enginn væri að æfa neitt og allir voru bara að senda matarmyndir. Þá segir einhver þessa fleygu setningu: „Hvað, er þetta bara einhver matarklúbbur hérna?“

Síðan þá hefur nafnið fest við okkur. Við hittumst eiginlega aldrei til að borða, heldur er þetta æfingahópur.“

Við erum bara vinir

„Það gerist ósjálfrátt þegar maður er farinn að hitta æfingafélagana meira en vinina að þetta verður að vinskapi. Við erum því farin að gera mun meira en bara að æfa saman.“

Í einni hjólaferðinni uppi á hálendi, í kringum 2021, sem Kjartan Long, einn meðlimur hópsins, skipulagði, sitjum við einhvers staðar að borða nestið okkar og erum að ræða hvað við séum, hvort við værum æfinga- ➤

Hjálpræðisherinn á Íslandi sendir landsmönnum öllum óskir um gleðileg jól og farsæld á komandi ári

» félag eða hvað? Þá kemur þessi niðurstaða að við séum bara vinir.

Aðalmarkmiðið með hópnum er að hafa gaman, sem er auðvelt í þessum hóp. Það er aldrei vesen og allir alltaf til í allt. Einn fær hugmynd um að gera eitthvað eða stefna að einhverju og hinir bara fylgja. Ég myndi segja að ég sé gungan í hópnum, en svo fær maður svo mikinn stuðning frá félögum: það keyra allir áfram og enginn vill missa af næsta ævintýri.

Árið 2018 fór stór hluti hópsins inn í þríþrautarfélagið Ægi og æfir saman þar í dag. Inn á milli hittumst við á pop-up æfingum sem hver og einn skipuleggur og póstar á síðuna okkar. Þetta er samvinnuverkefni hjá okkur og því mjög fjölbreytt. Við förum saman út að hlaupa, förum í skíðaferðir, hjólum, göngum og margt fleira. Aðalmarkmiðið er að gera eitthvað skemmtilegt og gera það úti.

Hópurinn samanstendur líka af fólki á breiðu aldrarsbili. Yngsti meðlimurinn er 33 ára og sá elsti er að detta í sextugt. Hann er jafnframt sá sprækasti og allir vilja fylgja honum. Aldurinn skiptir engu máli hjá okkur, við komum öll inn í þennan hóp sem jafningjar.

Fjölbreytt hreyfing

„Flest æfum við um fjórum til sex sinnum í viku með þríþrautafélaginu Ægi og erum svo dugleg að hittast á helgaræfingum. Eðli málsins samkvæmt er besta mætingin í hittinga þar sem boðið er upp á alkóhól eða snúða.“ segir Arna og hlær. „Þá hittumst við, hjólum og endum svo á barnum í hvítvinsglasi eða bjór eða í bílskúrnum hjá

Meðlimir hittast reglulega og taka þátt í íþróttavíburðum. Á jóladag tóku meðlimir til dæmis þátt í Kirkjuhlaupinu og stór hópur stefnir á að taka þátt í maraþoni í Ríga í maí 2023.

MYNDIR/ÞSENDAR

Hópurinn stundar fjölbreytta hreyfingu saman.

Hér taka meðlimir þátt í Lundahlaupinu í Vestmannaeyjum.

77 Flest æfum við um fjórum til sex sinnum í viku með þríþrautafélaginu Ægi og erum svo dugleg að hittast á helgaræfingum.

Arna Torfadóttir

einum meðlimnum og fáum okkur snúða.“

Hópurinn hefur farið í fjölbreyttar æfingaferðir erlendis og innanlands ýmist með Ægi eða Landvættum. „Við erum líka dugleg að ferðast innanlands í göngu- skíðabúðir, hjólaferðir og margt fleira. Í september síðastliðnum fór stór hópur aftur út í Járnkarl og svo fara tveir úr hópnum út í júní á næsta ári til að taka þátt. Restin stefnir á maraþon í Ríga í maí. Sumir eru að taka þátt í sínu fyrsta maraþoni og aðrir í því sjötta.

Flestir í hópnum hafa tekið einn hálfan Járnkarl, sumir tvo hálfra og svo hefur einn tekið heilan Járnkarl. Hann heitir Rúnar og er kominn með Járnkarls-húðflúrið sem þykir einstaklega merkilegt hjá afar þröngum hópi fólks,“ segir Arna og hlær.

Spilað og sungið uppi á hálendi

„Flest okkar hafa þó gaman af því að borða og elda góðan mat og síðast þegar við förum í trússaða ferð á hálendið gistum við í skála við Álftavatn. Við mættum þá eins og við værum búin að leigja sal í bænum. Vorum með búningapema og bjórsmökkun, þriggja rétta sælkeramáltíð með steik og súkkulaði. Þarna gæddum við okkur á dýrindis veitingum innan um hóp af erlendum ferðamönnum með þurrmatinn sinn. Um kvöldið spiluðum við svo á gítar og sungum.

Það myndaðist þvilik stemning í skálanum og margir ferðamenn tóku sig til og sungu með okkur upp úr Íslensku söngbókinni. Í öllum okkar ferðum gildir þó alltaf hið gullna jafnvægi, að fara snemma sofa og vakna snemma til að fara á æfingum.“ ■

Ómissandi til að geta hreyft sig og notið lífsins

Einar Ásgeirsson tekur inn blöndurnar Kollagen og Liði frá Protis. Hann er alsæll með árangurinn og segir vörurnar gera sér kleift að stunda hreyfingu án verkja.

Áður en Einar hóf inntöku á Kollageni og Liðum var hann farinn að finna fyrir verkjum sem voru farnir að hafa neikvæð áhrif á getu hans til að hreyfa sig og þar af leiðandi á lífsgæði hans.

„Ég var með liðaverki í öxlum og hnjám, svona eins og gengur og gerist en svo var ég líka sárþjádur af vefja- og vöðvaverkjum. Ég var farinn að imynda mér að ég væri kominn með vefjagigt eða eitthvað í þeim dúr.“ Einar segir kynni sín af vörunum hafa verið hálfgerða tilviljun. „Ég var búinn að prófa ýmislegt og prófaði þetta af rælni. Þetta reyndist síðan virka svona rosalega vel. Ég er orðinn mjög góður í dag.“

Áþreifanlegur munur

Einar er búinn að nota vörurnar í nokkur ár og hafa komið upp tímabil þar sem hann hefur ekki tekið þær inn. „Ég er búinn að prófa að sleppa þessu og þá fer ekkert á milli mála hvað þetta virkar vel. Ég hef svo fundið áþreifanlegan munur þegar ég byrja aftur.“

Þá hefur hann enn fremur reynslu af því að taka inn bara aðra hvora vöruna og þær saman. „Ég hef líka bara átt Liði eða bara átt Kollagen en ég finn að þetta virkar ennþá betur saman. Þetta er frábær blanda. Ég þarf að taka þetta með mat til að styðja við upptökuna þannig að ég tek þetta með sjúss af ólífuolíu,“ segir Einar og hlær.

Einar hefur einnig prófað aðrar sambærilegar vörur, bæði erlendar og innlendar, og segir hann Protis hafa reynt sér best. „Þetta erlendur virkaði ekki neitt og þetta innlenda virkaði ágætlega en var bara alltof dýrt.“

Einar Ásgeirsson segist mun fljótari að ná sér eftir hreyfingu þegar hann tekur inn bæði Kollagen og Liði frá Protis.

FRÉTTABLAÐIÐ/
VALLI

77 Ef ég ætla að vera góður, njóta lífsins og geta hreyft mig þá finnst mér algjört möst að taka þetta inn.

og ef það getur lagað það með þessu í staðinn fyrir að þjást, þá væri algjör synd að koma því ekki á framfæri. Mér er því ljúft og skylt að deila þessu með fólki ef þetta skyldi vera eitthvað sem gæti hjálpað því,“ segir Einar.

„Ég hélt að ég væri kominn með vefjagigt en það lagaðist eftir að ég fór að taka þetta inn. Það eru svo mikil lífsgæði sem fylgja því að vera í formi.“

Verndar liði, bein og brjósk

Protis Liði er unnið úr kollagenríkum skrápi sæbjúgna með viðbættu vatnsrofnu þorskrótíni fyrir viðhald vöðva og túrmeriki fyrir bólgueyðandi áhrif. Blandan inniheldur einnig mangan og nauðsynleg vitamin fyrir heilbrigð bein, brjósk og liðvökva.

Fyrir húð, hár og neglur

Kollagen frá Protis er einstök blanda úr hágæða innihaldsefnum sem styðja við styrkingu á húð, hári og næglum. Kollagenið er framleitt úr íslensku fiskroði og inniheldur einstakt innihaldsefni – SeaCol, sem er blanda af vatnsrofnu kollageni úr íslensku fiskroði og vatnsrofnu þorskrótíni úr íslenskum þorski. SeaCol tekur þátt í að styrkja vefi líkamans og viðhalda teygjanleika. Einnig er séralín blanda af vitaminum og steinefnum sem öll styðja við styrkingu á húð, hári og næglum. ■

Vörur Protis fást í öllum helstu matvöruverslunum og apótekum.

Eins og þegar maður var yngri

Einar stundar ýmsa hreyfingu sér til ánægju og segir blöndurnar nú orðnar ómissandi. „Ef ég ætla að vera góður, njóta lífsins og geta hreyft mig þá finnst mér algjört lyklatríði að taka þetta inn. Þetta styður alla hreyfingu, hvort sem það er skokk, hlaup eða ganga á fell og fjöll.“

Einar segir ávinninginn ekki síst felast í því hversu jákvæð áhrif þetta hafi á endurheimt vöðva þegar búid er að taka á því. „Þetta verður svolítið eins og þegar maður var yngri og fékk ekki harðsperrur eða annað vesen. Liðanin batnar og þá er auðveldara að virkja sig betur í hreyfingu. Þannig kemur þetta allt.“

Einar mælir heils hugar með vörunum. „Ég hugsaði með mér hvort maður ætti nokkuð að vera að tjá sig en síðan er ég alltaf að lesa um fólk sem þjást til dæmis af vefjagigt

BIOThERM

UPPLIFÐU KRAFT BLUE RETINOL

100% FANNST HRUKKUR MINNKA!
AUKIN GÆÐI HÚÐAR

0,25% HREINT RETINÓL

BIOThERM MÆLIR MEÐ

NÝTT

BLUE PRO-RETINOL OG BLUE RETINOL NIGHT SERUM

Blue Pro-Retinol kremið inniheldur yfirborðs leiðréttandi Pro-Retinól, þörungabykkni með viðgerðareiginleikum og endurnýjandi Life Plankton™. Pro-Retinol er retinólafleiða sem samanstendur af retinóli og pálmítsýru, við snertingu hennar við húð brotnar hún niður og retinólið gengur niður í húðina. Retinólafleiðan gerir kremið öflugt en milt og má því nota það kvölds og morgna, jafnvel viðkvæm húð. Húðin verður áferðafallegri, húðlitur jafnari og fínar línur minna sjáanlegar.

Blue Retinol Night Serum er öflug nýjung í lífvísindum sem hefur mikla endurnýjunarvirkni. Formúlan er 100% vegan. Serumið inniheldur 0.25% hreint retinól og Life Plankton sem vinna á hrukkum, gefa fallegri húðáferð og mýkt.

Við mælum alltaf með notkun sólarvarnar samhliða vörum sem innihalda retinól.

BLUE THERAPY UPLIFT

Líffræðingar Biotherm hafa fangað lífskraft dýrmæts rauðs sjávarþörungs í einstaka formúlu. Eftir því sem við eldumst fækkar kollagen og elastínþráðum húðarinnar verulega sem leiðir til þess að húðin tapar þéttleika og mýkt.

Blue Therapy Uplift kremin eru þéttandi, styrkjandi og rakagefandi og auka mýkt og þéttleika með því að notast við vatnsrofið kollagenpeptíð af náttúrulegum uppruna og Red Algae þörungabykkni. Við notkun verða útlínur andlitsins skýrari, húðin mýkri og stinnari og með meiri ljóma.

Einnig til fyrir þurra húð og næturkrem.

BLUE THERAPY REVITALIZE

Amber Algae þörungurinn er aðal innihaldsefni Revitalize línunnar. Þörungurinn hefur þann einstaka hæfileika að viðhalda lögun sinni og endurnýja sig stöðugt. Hann styrkir og verndar framleiðslu á húðfrumum og viðheldur þéttleika húðar. Kremið inniheldur einnig endurnýjandi Life Plankton™ og styrkjandi næringarefni.

Kremin eru orkugefandi og nærandi, draga úr öldrunareinkennum og styrkja varnarkerfi húðarinnar. Húðin verður frísklegri, mýkri, nærðari og ljómandi. Kremið hentar þeim sem vilja markvissa andlitsmeðferð sem dregur sýnilega úr öldrunareinkennum.

Einnig er til næturkrem og nærandi Cream-in-Oil dagkrem.

Bílar & Farartæki

AÐALKAUP

Bílasala

TIL AFHENDINGAR STRAX Á FRÁBÆRU VERÐI!!!

SUZUKI VITARA GL++. Ágerð 12/2021, "NYR" ÖEKINN, bensín/hybrid, framdrifinn, sjálfskiptur. Mjög vel útbúinn og sparneyttinn jepplingur á mjög góðu verði. Eigum til fleiri líti. Verð aðeins kr.4.977.000- Sjá fleiri myndir og frekari upplýsingar á www.adalkaup.is Rnr.120766.

Adalkaup - Bílasala
Skeifan 3C, 108 Reykjavík
Sími: 888 3715
adalkaup@adalkaup.is
<http://adalkaup.is>

AÐALKAUP

Bílasala

100% RAFMAGN - TIL AFHENDINGAR STRAX!!!

RENAULT KANGOO Express z.e. 100% rafmagn. 12/2021, "NYR" ÖEKINN, rafmagn, sjálfskiptur. Uppgefin WLTP drægni 240km. Verð aðeins kr.4.977.000-. Erum með 10 stk. til afhendingar strax á þessu frábæra verði fyrir áramót! Sjá fleiri myndir og frekari upplýsingar á www.adalkaup.is Rnr.120765.

Adalkaup - Bílasala
Skeifan 3C, 108 Reykjavík
Sími: 888 3715
adalkaup@adalkaup.is
<http://adalkaup.is>

Þjónusta

Búslóðaflutningar

Ert þú að flytja? Búslóðafl., fyrirtækjafl., pianófl. o.fl. Extra stór bíll. Búslóðalyfta. Flutningaþj. Mikael S. 894 4560 www.flytja.is flytja@flytja.is

Keypt & Selt

Til sölu

Gítarinn ehf.

Stórhöfði 27
Sími 552 2125
www.gitarinn.is

Kassagítarar á tilboði

Gítarar og hljómborð í miklu úrvali

Verð við allra hæfi

Heilsa

Heilsuvörur

Húsnæði

Geymsluhúsnæði

GEYMSLUR.IS
SÍMI 555-3464

Suma hluti er betra að geyma. Geymslur fyrir dánarbúið, allt að 20% afsláttur. www.geymslur.is

WWW.GEYMSLAEITT.IS

Sérgeymslur á mjög góðum verðum. Frá 2-17 m2. S: 564-6500

viftur.is

Viftur • Blikkrör • Aukahlutir

íshúsið

S: 566 6000 • Smiðjuvegur 4a, 200 Kópavogur

Þátttakandi í íslensku atvinnulífi í meira en 50 ár

Parftu að ráða?

Ráðum sérhæfir sig í ráðningum og mannauðsráðgjöf. Við komum til móts við þarfir fyrirtækja og sérsníðum lausnir sem henta hverjum viðskiptavini.

ráðum
ráðningarstofa

WWW.RADUM.IS | 519 6770 | RADUM@RADUM.IS

hagvangur.is

HAGVANGUR

„Þetta var allt komið á tæpaða vað. Samningar náðust á allra síðasta degi eftir langa fundi. Ég er ekki viss um að allir geri sér grein fyrir hversu tæpt þetta stóð allt saman,“ segir Orri og leggur áherslu á orð sín.

Aðspurður hvort hann hafi alltaf haft trú á að salan myndi ganga í gegn segist Orri alveg geta viðurkennt að hann hafi verið orðinn nokkuð svartsýnn. „Það komu dagar þar sem maður hélt að þetta væri búíð. Það sama var uppi á teningnum hinum megin við borðið. Okkar viðsemjendur voru orðnir mjög vonlitlir á tímabili. Þeir áttu erfitt með að skilja hvað var að gerast hér á Íslandi í tengslum við þessi viðskipti. En ég held samt að vonin hafi alltaf verið til staðar,“ segir Orri.

Það kitlar mig mjög mikið að fylgja þessum tímamótum hjá fyrirtækinu eftir. Mér finnst það alveg óskaplega spennandi verkefni.

Hann vill samt ekki meina að það hefðu verið einhverjar hrakfarir þótt salan hefði ekki gengið í gegn.

„Míla er gríðarlega öflugt félag og það hefði ekki verið neinn heimsendir að eiga það áfram. En ástæðan fyrir því að við förum út í þetta er hluti af stærra plani. Í fyrsta lagi hefur verið mikil reglustýring á Símanum vegna eignarhaldsins á Mílu. Í öðru lagi hefur þróunin verið sú í þessum geira að aðgreiningar er þörf á milli innviða og þjónustu. Þannig að það er margt sem spilar inn í að við höfum viljað draga línu í sandinn á milli þessara fyrirtækja og unnið mjög markvisst að því mjög lengi.“

Stóra málið að mati Orra hafi kannski frekar varðað trú erlendra fjárfesta á Íslandi ef stærstu viðskipti Íslandssögunnar hefðu runnið út í sandinn.

„Ef þetta hefði klikkað þá hefðu það verið mjög vond skilaboð. Þarna var um að ræða öflugan sjóð með mikil áform og það hefði ekki verið gott ef þetta hefði farið í vaskinn. Svona upp á ímyndina. Að mínu mati.“

Allt annað fyrirtæki í dag

En hverju breytir þetta fyrir Símann? Er fyrirtækið ekki í allt annarri stöðu í dag en það var fyrir fáeinum árum hvað samkeppni og þjónusta varðar?

„Það er einmitt mjög mikilvæg spurning. Ég kom fyrst að þessu fyrirtæki í kringum einkavæðinguna í byrjun aldarinnar. Þá var Landssími Íslands auðvitað algjör

Míla er gríðarlega öflugt félag og það hefði ekki verið neinn heimsendir að eiga það áfram.

risi. 1.300 starfsmenn og mjög víðtæk starfsemi. Í dag er starfsmannafjöldi Símans í kringum 270 manns. Við erum búin að útvísta mjög miklu. En fyrir mér var alltaf ljóst að stærð fyrirtækisins var okkar helsti akkilesarhæll. Við vorum mjög lítil í alþjóðlegu samhengi en stór á íslenskan mælikvarða. Þetta gerði það meðal annars að verkum að þegar við vorum að kaupa inn kerfi af okkar birgjum þá þurftum við alltaf að kaupa of stór stígvél. Stærðarhagkvæmnin var ekki góð fyrir félag af þessari stærð á þessum markaði.“

Þess vegna segir Orri það hafa verið óumflýjanlegt að Síminn myndi rífa seglin og þróast yfir í þjálli einingu.

„Með því er ég samt ekki að segja að við séum komin í mark eða verkefninu lokið. En salan á Mílu er risastórt skref í þá átt að gera fyrirtækið snarpara. Gera Símanum kleift að keppa á eðlilegum forsendum.“

Þess vegna segist Orri spenntur fyrir því sem nú taki við.

„Nú er þessum kafla lokið. Loksins. Nú getum við farið að einbeita okkur að þjónustunni og smásöluinni. Einbeita okkur að því sem gagnast okkar viðskiptavinum og því sem markaðurinn er að kalla eftir. Umfram allt.“

Hvergi nærri hættur

En hvað með Orra sjálfan? Hann hefur væntanlega heyrt orðróm þess efnis að salan á Mílu hafi verið stóra verkefnið og því komið að tímamótum, bæði hjá honum og Símanum. Er eitthvað hæft í því að forstjóri Símans hugsi sér til hreyfings?

„Já, þú segir nokkuð. Auðvitað hef ég heyrt þennan orðróm eins og aðrir. Ég get alveg viðurkennt það. Ég er búinn að vera hérna í níu ár samfleytt þótt saga mín og Símans sé enn lengri. Þannig að þetta fyrirtæki er búíð að vera mjög stór hluti af mínu lífi um nokkurt skeið. Og auðvitað er maður alltaf að hugsa fram í tímann. En ég verð samt að segja, af hjartans einlægni, að það kitlar mig mjög mikið að fylgja þessum tímamótum hjá fyrirtækinu eftir. Mér finnst það alveg óskaplega spennandi verkefni. Með því er ég ekki að segja að ég verði hérna til eilífðarnóns en eins og staðan er í dag þá hef ég enn mjög mikla ástríðu fyrir því sem við erum að gera hjá Símanum. Mér finnst þetta alveg óskaplega skemmtilegt, tala nú ekki um þegar getan til að hlaupa hratt í síkviku umhverfi er að aukast,“ segir Orri Hauksson, forstjóri Símans og markaðsmaður ársins að mati dómnefndar Markaðarins. ■

Orri segir ekkert til í sögusögnum þess efnis að hann sé á förum frá Símanum. Hann segist aldrei hafa verið jafn spenntur fyrir komandi verkefnum.

FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

ÓSKASKRÍN GEFUR SVO MARGT

577 5600 | info@oskaskrin.is | oskaskrin.is

Nýtum árið 2023 til góðra verka

Sigurður Hannesson
framkvæmdastjóri Samtaka iðnaðarins

Meiri óvissa hefur ríkt undanfarið en við eigum að venjast. Besta vika ársins var líklega vikan milli þess sem sóttvarnareglum var aflétt og áður en Rússar réðust inn í Úkraínu. Þetta ár hefur kennt okkur að búast við hinu óvænta. Það breytir þó ekki stóru myndinni sem er sú að við erum stödd í miðri grænni iðnbýltingu þar sem framleiðsluhættir breytast og full orkuskipti geta orðið að veruleika á Íslandi í þágu þess að bæta heilsu jarðar. Þessi þróun, sem hófst seint á síðustu öld, mun vara næstu áratugi. Í þessu felast fjölmörg tækifæri fyrir Ísland sem við þurfum í sameiningu að sækja. Þess vegna tileinkuðu Samtök iðnaðarins árið 2022 grænni iðnbýltingu.

Iðnaður er í stöðugri þróun þar sem nýjungar eru innleiddar í

rótgrónum iðngreinum og nýjar greinar hasla sér völl. Það er gaman að sjá þessa þróun eiga sér stað um allt land, hjá iðnfyrirtækjum sem skapa um 44 þúsund eftirsótt störf og mikil verðmæti. Mikil tækifæri eru til staðar en þau þarf að sækja þannig að eftirsóttum störfum

fjölgi og meiri verðmæti verði til skiptanna. Þannig verður Ísland í fremstu röð.

Hugverkaiðnaður er nú þriðja stærsta greinin á Íslandi og hefur vaxið hratt. Hugverkaiðnaður er orðinn ein verðmætasta útflutningsstoðin og hefur alla burði til

Hugverkaiðnaður er orðinn ein verðmætasta útflutningsstoðin og hefur alla burði til þess að verða stærsta stoðin við lok þessa áratugar, ef rétt er á málum haldið.

þess að verða stærsta stoðin við lok þessa áratugar, ef rétt er á málum haldið. Það er undir okkur sjálfum komið að svo verði. Frumkvöðlar með óþrjótandi hugmyndaflug og drifkraft þurfa samkeppnishæf starfsskilyrði. Stjórnvöld eiga hrós skilið fyrir að hafa búið vel að hugverkaiðnaði á undanföllum árum en þar sem önnur ríki vinna stöðugt að bættum skilyrðum þá þurfa íslensk stjórnvöld sífellt að huga að

umbótum í starfsumhverfinu og hvötum til nýsköpunar.

Með tímanum verður orkusækinn iðnaður fjölbreyttari og grænni. Í grænni iðnbýltingu skapast tækifæri til þess að nýta auðlindastrauma frá rótgrónum iðnaði til nýsköpunar. Með nýsköpun liggja tækifæri á sviði matvælaframleiðslu, í loftækniiðnaði og í upplýsingatækni, svo dæmi séu tekin. Þar fyrir utan þarf orku til vetnis- og rafeldsneytisframleiðslu svo Ísland geti náð fullum orkuskiptum og orðið óháð olíu. Til þess að við getum sótt þessi tækifæri í iðnaði þarf að afla grænnar innlendrar orku fyrir núverandi kaupendur orku sem og nýja notendur. Ef allri orku verður forgangsraðað til orkuskipta í öðrum atvinnugreinum þá hægr verulega á framþróun iðnaðar og við verðum af margvíslegum tækifærum til atvinnuuppbyggingar um land allt. Einnig munum við dragast aftur úr í grænni iðnbýltingu í stað þess að verða leiðandi á því sviði.

Nýtum árið 2023 til að byggja upp öflugri iðnað, fleiri eftirsótt störf og meiri verðmæti til hagsbóta fyrir samfélagið allt. ■

Hætt'ekki gefst'ekki upp þó móti þér blási

Jóhannes Þór Skúlason
framkvæmdastjóri Samtaka ferðaþjónustunnar

Áframhaldandi lífskjarabætur lítillar þjóðar með örgjaldmiðil byggjast ekki sist á jákvæðum viðskiptajöfnuði við útlönd. Ef við búum til meiri gjaldeyri en við notum og viðhöldum jákvæðum viðskiptajöfnuði er auðveldara að takast á við efnahagssveiflur og því auðveldara að byggja upp lífskjör. Þetta er auðvitað svolítil einföldun en samt satt.

Andvana, magnvana, máttvana

Frá lýðveldisstofnun fram til ársins 2013 var viðskiptajöfnuður nær samfelldur neikvæður ár eftir ár. Það er heldur ekki auðvelt fyrir litíð hagkerfi sem byggði útflutnings sinn nær eingöngu á fiski og áli að byggja upp gjaldeyrisforda. Við fluttum meira inn af vörum og þjónustu en við fluttum út, notuðum meiri gjaldeyri en við bjuggum til sjálf.

Árið 2010 tók þetta umhverfi að breytast og frá árinu 2013 höfum við

Endurkoma ferðaþjónustunnar sem lykilútflutningsgreinar réði mestu um að 110 milljarða afgangur var á þjónustuviðskiptum við útlönd á þriðja ársfjórðungi 2022.

búið við nokkuð stöðugt jákvæðan vöru- og þjónustujöfnuð – við höfum búið til meiri gjaldeyri en við notum.

Og það hefur gjörbreytt efnahagslífinu. Undirstaða þessarar breytingar er ferðaþjónustan. Áratugum saman óskuðu stjórnámálmenn, atvinnulífshólfar og verkaleysisleiðtogar sér meiri fjölbreytni í atvinnulíf og efnahag þjóðarinnar. Og óskin réttist svo um munaði með tilkomu ferðaþjónustunnar.

Þótt hjartað dæli blóði

Ferðaþjónustan hefur að sönnu gengið í gegn um hremmingar

undanfarin tvö ár. En þrátt fyrir heimshrun og stórkostlegan vanda fyrirtækjanna dældi þetta hjarta útflutningsverslunar þjóðarinnar samt nærri 300 milljörðum króna inn í íslenskt efnahagslíf á árunum 2020 og 2021. Það er ekki klink.

Á þessum tveimur árum opnuðu landsmenn vart fjölmíðil án þess að greiningaraðilar og stjórnámálmenn lýstu þar yfir mikilvægi þess

að ferðaþjónustan tæki hratt við sér, að á því byggðist öll efnahagsviðspyrna þjóðarinnar.

Ferðaþjónustan tók áskoruninni og árangurinn er strax farinn að sjást. Tekjur af erlendum ferðamönnum á þriðja ársfjórðungi 2022 námu rúmlega 187 milljörðum króna samanborið við 168,9 milljarða á þriðja ársfjórðungi 2019, og ferðaþjónustan hefur nú þegar

endurheimt sinn fyrri sess sem stærsta útflutningsgrein þjóðarinnar á þessum ársfjórðungi með um 36% hlut af heildarútflutningi vöru og þjónustu á þessu tímabili samanborið við um 32% árið 2019 á sama tímabili.

Stórfint, alveg til fyrirmyndar

Og hvað þýðir þetta fyrir viðskiptajöfnuðinn og lífskjörin? Jú, endurkoma ferðaþjónustunnar sem lykilútflutningsgreinar réði mestu um að 110 milljarða króna afgangur var á þjónustuviðskiptum við útlönd á þriðja ársfjórðungi 2022. Á sama tímabili myndadist 23,1 ma.kr. afgangur á viðskiptajöfnuði við útlönd þar sem háönn ferðaþjónustunnar skipti sköpum.

Við erum aftur farin að búa til meiri gjaldeyri en við notum. Við erum aftur farin að byggja undir stöðugleika og betri lífskjör. Og við erum búin að skila í ríkiskassann öllum styrkjunum sem gerðu þessa hröðu viðspyrnu mögulega, með margra milljarða vöxtum og kærri þökk.

Ferðaþjónustan óskar landsmönnum öllum gleðilegra jóla og farsæls viðskiptajöfnuðar á komandi ári. ■

Gott ár að baki en blikur á lofti

Heiðrún Lind Marteinsdóttir
framkvæmdastjóri Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi

Vel tókst til við veiðar, vinnslu og sölu á sjávarafurðum á árinu 2022. Útflutningsverðmæti sjávarafurða munu líklega verða í kringum 340 milljarðar króna, en það er í fyrsta sinn sem verðmætin fara yfir 300 milljarða króna á einu ári.

Eín verðmætasta loðnuvertíð í sögunni hafði veruleg áhrif, en hún var auðvitað mjög kærkomin svo stuttu eftir loðnubrest tvö ár í röð. Hækkun á fiskverði erlendis hafði einnig töluverð áhrif til hækkunar á

útflutningsverðmætum. Sú hækkun bætti að vissu leyti fyrir samdrátt í ráðlögðum heildarafla þorsks. Útflutningsverðmæti eru þó ekki algildur mælikvarði á stöðu mála, enda hefur samdrátturinn í þorski gert fyrirtækjum erfiðara um vik að útvega nægt hráefni til þess að halda vinnslum gangandi og tryggja heilsársstörf.

Fiskeldi hélt áfram að festa sig í sessi sem mikilvæg grunnstoð í íslensku efnahagslífi og mikil uppbygging er í greininni. Útflutningsverðmæti eldisafurða verða eflaust á bilinu 46 til 50 milljarðar króna á árinu, sem er met. Verðhækkunir höfðu veruleg áhrif í þessari aukningu, en verð á eldislaxi náði sögulegum hæðum árinu. Áskoranir voru þó margar; válynd veður fyrir vestan og ISA-veira fyrir austan gerðu fyrirtækjunum erfitt fyrir.

Fyrir innrás Rússa í Úkraínu hafði fiskverð farið hækkandi í takti við batnandi aðstæður á mörkuðum og minnkandi áhrif kórónuveirufaraldursins. Viðskiptaþvinganir sem Vesturlönd gripu til gegn Rússlandi, stuðluðu síðan að frekari verðhækkunum botnfiskafurða. Þetta voru þó ekki einu afleiðingar stríðsins. Olíuverð hækkadi mikið í kjölfar innrásarinnar og þrátt fyrir að það hafi lækkað nokkuð frá því um mitt þetta ár, þá er olíuverð enn hátt og mikil óvissa ríkir um framvinduna. Það er raunar allt að hækka, sem sést vel á verðbólguölum víða um heim. Afkoma sjávarútvegs- og eldisfyrirtækja mun verða fyrir áhrifum af þessu.

Það eru blikur á lofti fram veginn vegna stríðsástandsins í Úkraínu, afleiðdra áhrifa kórónuveirufaraldursins og dýpkandi orkukreppu

Það hefur sýnt sig að órofin virðisdeja, sem nær frá skipulagi veiða til lokasölu, skiptir sköpum þegar bregðast þarf við síbreytilegum aðstæðum.

í Evrópu. Evrópa er langstærsta markaðssvæðið fyrir íslenskar sjávarafurðir. Ef skórin kreppir þar, mun það hafa áhrif á eftirspurn eftir íslenskum sjávarafurðum. Alþjóðleg verðbólga er mikil og í helstu viðskiptalöndum Íslands hefur hún ekki mælt meiri í fjóra

áratugi. Framfærslukostnaður heimila hefur því stóruaukist. Þetta hefur áhrif á neysluvenjur fólks og það mun vafalaust setja sitt mark á sölu á íslenskum sjávar- og eldisafurðum á komandi ári.

Fjárhagslega burðug sjávarútvegsfyrirtæki og íslenska fiskveiðistjórnunarkerfið, með sínum sveigjanleika, gera okkur kleift að vera bjartsýn. Það hefur sýnt sig að órofin virðisdeja, sem nær allt frá skipulagi veiða til lokasölu, skiptir sköpum þegar bregðast þarf við síbreytilegum aðstæðum. Uppbygging í fiskeldi mun halda áfram og ný met verða vafalaust slegin í útflutningi á eldisafurðum á komandi ári. Ég hef þess vegna fulla trú á því að sjávarútvegur og fiskeldi muni áfram draga mikilvæg björg í bú fyrir efnahag og samfélag hér á landi. Fyrirtækin munu stíga ölduna. ■

Mesta rafbílaúrval landsins

100% rafmagn, Plug-in Hybrid eða Hybrid. Mesta rafbílaúrval landsins er á **bl.is**. Framtíðin er komin.

ENNEMM / SIA / NM009090

B | L

DACIA

HONGQI
— since 1958 —

Viðskiptafrelsi og samkeppni á viðsjárverðum tímum

Ólafur Stephensen
framkvæmdastjóri
Félags atvinnu-
rekanda

Heimsfaraldur og styrjöld í Evrópu settu mark sitt á verzlun og viðskipti á árinu sem nú rennur skeið sitt á enda. Hikstar í aðfangakeðjum, fyrst vegna faraldurs og svo vegna stríðsins í Úkraínu, settu fjölda fyrirtækja í vanda og verð á flestum aðföngum hefur hækkað mikið. Það er til marks um að íslensk innflutningsverzlun hefur reynzt vandanum vaxin að t.d. hækkanir á matvöruverði hafa verið langtum minni á árinu en í flestum öðrum Evrópuríkjum.

Faraldur og stríð hafa gefið okkur tilefni til að endurhugsa eitt og annað í viðskiptum Íslands við umheiminn. Það er til dæmis full ástæða til að gefa betur gaum atriðum eins og öryggi aðfangakeðja og aðgangi að neyðarbirgðum á viðsjárverðum tímum. Það hefur hins vegar borið á því að hagsmunaoöfl sem hafa lengi talað fyrir verndarstefnu í þágu sérhagsmuna hafa tekið óvissu í heimsálfunum fegins hendi sem skálkaskjól fyrir að ná fram markmiðum um viðskipta- og samkeppnishömlur.

Enn tala til dæmis sumir stjórnálmenn fyrir því að vinda ofan af friverzlun við Evrópusambandið með búvörur í þágu „fæðuöryggis“. Þótt engin framleiðsla sé lengur á frönskum kartöflum á Íslandi gekk erfiðlega að fá ráðherra ríkisstjórnarinnar til að fallast á að þá mætti afnema 76% verndartoll á frönskum kartöflum. Verðlag á mat er einn þáttur fæðuöryggis og öfugsnuíð að enn skuli vera talað eins og að það að gera mat dýrari eflí fæðuöryggið. Nú þegar fæðuöryggi

er orðið raunverulegt viðfangsefni vegna ástandsins í alþjóðamálum en ekki bara orðaleppur sem hagsmunaoöfl veifa í eigin þágu verður kannski skýrara í hinni almennu umræðu hversu öfugsnuíinn þessi málflutningur er.

Félag atvinnurekenda blandaði sér í umræðuna um lyfjaöryggi, sem kom upp vegna skorts á tilteknum lyfjum. Félagið benti á að stóri skýringarþátturinn þegar kæmi að skorti á lyfjum væri verðstefna stjórnvalda, sem leiðir af sér að

alþjóðlegir lyfjaframleiðendur setja einfaldlega ekki ný lyf á markað á Íslandi þótt þau geti verið miklu hagkvæmari en eldri lyf.

FA hefur verið í fararbroddi meðal samtaka í atvinnulífinu í baráttu fyrir því að samkeppni sé sem öflugust og nái til sem flestra atvinnugreina. Félagið lagði þannig eindregið gegn beiðni talsmanna kjötafurðastöðva um að þær fái undanþágu frá samkeppnislögum af því að það gangi ekki nógu vel í rekstri (sumra) þeirra. Slíkt

Verðlag á mat er einn þáttur fæðuöryggis og öfugsnuíð að enn skuli vera talað eins og að það að gera mat dýrari eflí fæðuöryggið.

væri varasamt fordæmi. Félagið benti líka á að fyrirhuguð löggjöf um rýni á erlendum fjárfestingum væri líkleg til að fæla erlenda fjárfesta frá landinu nema að samhliða gildistöku hennar færi fram viðtæk úttekt á regluverki atvinnulífsins með það að markmiði að fækka samkeppnishömlum og draga úr skriffinnsku. Það eru nefnilega ekki sízt slíkir þættir sem valda því að Ísland er í þriðja neðsta sæti OECD-ríkja þegar kemur að hömlum á erlendar fjárfestingar.

Ástand heimsmála hefur fært íslensku atvinnulífi mörg ný viðfangsefni. Eftir sem áður á leiðarljósið við úrlausn þeirra að vera viðskiptafrelsi og frjáls samkeppni. ■

Ár ákvarðana fram undan

Svanhildur Hólm Valsdóttir
framkvæmdastjóri Viðskipta-
ráðs Íslands

Um síðustu áramót horfðum við býsna björtum augum til framtíðar. Við gerðum ráð fyrir að geta lagt að baki fjöldatakmarkanir, lokanir og grímur og við tækju eðlilegri tímar. Árið 2021 hafði verið mörkuðunum gott og þótt ýmis þenslumerki væru farin að gera vart við sig, var það allt talið tímabundinn fylgifiskur faraldurs sem væri einungis verkefni til að takast á við, frekar en stórkostlegt vandamál. En enginn veit sína ævina og það allt og valdasjúkur stríðsherra í Rússlandi setti á einni nóttu ansi marga hluti í nýtt samhengi.

Það eru svo sem engin ný tíðindi að þjóðir heims séu hver annarri háðar í margvíslegu samhengi, en ástandið sem innrás Rússa í Úkraínu hefur skapað í efnahagsmálum Evrópu varpar ljósi á hversu brot-hætt heimsmynd okkar getur verið. Nágrannabjóðir Rússa hafa svo sem ekki verið með neina glýju í augunum í samskiptum sínum við Pútín, enda þekkjja þær á eigin skinni að Rússland hefur í gegnum aldirnar talið bestu leiðina til að verja landamæri sín gegn aðsteðjandi ógn vera þá að þenja þau út. Stundum er sú ógn frekar hugmyndafræðileg en fýsisk, eins og virðist vera í tilvikum Úkraínu, þar sem sú stefna að halla sér frekar í vestur en að birninum í austri hafi orðið kveikjan að innrásinni. Því miður eru ýmis ríki Evrópu nú að súpa seyðið af því að hafa lagt of mikið traust á viðskipti við Rússland og afleiðingarnar eru áþreifanlegar fyrir allan almenn- ing. Þar eru orkumálin efst á blaði, en einnig skortur á ýmissi hrávöru sem ekki má lengur kaupa af Rússum og Hvítússum, auk framleiðslu sem annað hvort hefur brugðist í Úkraínu vegna stríðsins, eða hefur

Það er tilvalið að gera árið 2023 að ári ákvarðana, þar sem við ákveðum hvernig við ætlum að bregðast við áskorunum í orkumálum.

verið örðugt að koma frá landinu á markaði.

Þetta skarð hefur þurft að fylla með vörum annars staðar að, sem skyndilega verða mun eftirsóttari en áður og þá um leið dýrari. Hér á landi finnum við beint fyrir hækku- unum og þótt við höfum ekki þurft að horfa upp á rafmagnsreikn-

inginn margfaldast milli ára, eða jafnvel mánaða, erum við engan veginn ónæm fyrir þeim afleiðdu áhrifum sem herra orkuverð í viðskiptalöndum okkar hefur. Við erum líka enn háð dýrri, innfluttri olíu og af þessu ástandi má meðal annars draga þann lærdóm að við eigum að gera allt sem í okkar valdi stendur til að vera ekki öðrum háð um orkugjafa. Það er mikilvægt út frá sjálfstæði og þjóðaröryggi, í efnahagslegu tilliti – og það felast í því tækifæri til að gera betur í loftslagsmálum. Loftslagsráð hefur einmitt bent á að þótt við höfum sett okkur metnaðarfull markmið um kolefnishlutleysi skorti markvissar aðgerðir.

Það er tilvalið að gera árið 2023 að ári ákvarðana, þar sem við ákveðum hvernig við ætlum að bregðast við áskorunum í orkumálum. Þær ákvarðanir þurfa að gera okkur kleift að halda áfram að byggja upp um allt land, njóta framúrskarandi lífskjara og uppfylla yfirlýsingar okkar um orkskipti og grænna Ísland. ■

Línudans að viðhalda samkeppnishæfni

Pétur Blöndal
framkvæmdastjóri Samáls

Ef rýnt er í súlurit yfir eftirspurn áls í heiminum, þá er það ágætur barómeter fyrir stöðuna í heims- málunum. Þannig fór eftirspurnin á heimsvísu niður um 8% í bankahruninu og 3% í heimsfaraldrinum. En viðsnúningurinn var öflugur í bæði skiptin, árið 2010 jókst eftirspurn um 18,3% og árið 2021 um 10%.

Orkukrisan hefur hins vegar sett strík í reikninginn að þessu sinni. Áhrifin eru alvarlegust í Evrópu, þar sem hátt orkuverð hefur þrengt að framleiðslufyrirtækjum. Nú þegar hefur álframleiðsla dregist saman á meginlandinu um 40% eða sem nemur tæpum 900 þúsund tonnnum, rétt rúmlega heildarframleiðslu áls á Íslandi.

Áhugavert er að innflutningur áls frá Indlandi hefur þrefaldast, en þar er kolaorka nýtt til álframleiðslu, og einnig hefur innflutningur stóruak- ist frá Mið-Austurlöndum, þar sem gasið er aflagjafinn. Kolefnisfótspor álnotkunar í Evrópu er því mun óhagstæðara fyrir vikið.

Í Evrópu eru það einukum álver sem ekki eru með langtímasam- ninga sem hafa dregið saman seglin, enda eru þau ofurseld verðsveiflum til skamms tíma og um nokkurt skeið var orkukostnaður hærri en markaðsverðið á hvert framleitt tonn. Eftir nokkur mögur ár hefur afkoma íslenskra álvera verið afar góð á þessu ári og liðnu ári og sér þess stað í aukinni framleiðslu og fjárfestingum í virðisaukandi verk- efnum.

Munar þar mestu um fjárfestingu í nýrri framleiðslulínu í steypuskála

Það er heilbrigðis- merki að öll álverin hér á landi eru stöðugt að stíga lengra í áfram- vinnslu áls.

Norðuráls, en hún fékk græna fjármögnun hjá Arion banka. Þar verða framleiddar virðisaukandi stangir með málmblöndum og skapast við það 40 varanleg störf. Það er heilbrigðismerki að öll álverin hér á landi eru stöðugt að stíga lengra í áframvinnslu áls, en jafnframt hefur byggst gröskumikill klasi í kringum þau með hundruðum fyrirtækja.

Það verður áfram línudans að viðhalda samkeppnishæfni áliðnaðar í Evrópu. Sama hvar litíð er, þá hladað upp gjöld, sem eingöngu eru bundin við evrópskan áliðnað. Regluverkið er allt um vefjandi. Álver hér greiða til að mynda á annan milljarð fyrir losun gröðurhúsalofttegunda innan ETS, viðskiptakerfis ESB um losunarheimildir, eða um milljón á starfsmann.

Í Evrópu skila þessir fjármunir sér aftur inn í atvinnulífið, enda tröllvaxið og fjármagnsfrekt verkefni að umbylta framleiðsluferlum til að útrýma losun, en á Íslandi er þetta skattlagning. Á sama tíma eru engin teljandi gjöld á álver utan Evrópu sem losa meira og nýta að auki kolaorku eða gasorku til sinnar framleiðslu, en því fylgir margfalt meiri losun. Ljóst er að íslensk stjórnvöld og atvinnulífið þurfa að vera samstíga til að yfirstíga þennan þróskuld. ■

Hátíðarkveðjur

Íslendingar eiga kost á fullum orkuskiptum þar sem græna og endurnýjanlega orkan okkar leysir bensín og olíu að fullu af hólmi.

Orkufyrirtæki þjóðarinnar ætlar að stuðla að þessum orkuskiptum, enda er framtíðarsýn okkar sjálfbær heimur knúinn endurnýjanlegri orku. Við ætlum áfram að hámarka verðmæti þeirra endurnýjanlegu orkulinda sem Landsvirkjun er trúað fyrir, með sjálfbærni og hagkvæmni að leiðarljósi.

Við tökum vel á móti framtíðinni.

Staða IL-sjóðs er stóra málið

Þórey S. Þórðardóttir framkvæmdastjóri Landssambands lífeyrissjóða

Við áramót hlýtt ég að byrja á því að nefna þá niðurstöðu alþjóðlegs samanburðar að lífeyriskerfið okkar sé eitt þriggja í úrvalsflokki svokallaðrar Mercer-CFA vísitölu sem mælir styrkleika lífeyriskerfa í alls 44 ríkjum víðs vegar um veröldina. Lífeyriskerfi Íslands, Hollands og Danmerkur koma þar best út annað árið í röð. Lífeyriskerfi ríkjanna þriggja eru að ýmsu leyti ólík að uppbyggingu en heildar- niðurstaðan er sú að einungis þessi kerfi fá A í einkunn hjá Mercer.

Íslenska lífeyrissjóðakerfið var með í þessum samanburði í fyrsta sinn 2021 og óhætt er að segja að niðurstaðan hvað Ísland varðar hafi vakið mikla athygli erlendis. Við höfum lengi haldið því fram að íslenska kerfið sé öflugt á alþjóðlegan mælikvarða og nú er það staðfest svo ekki verður um deilt.

Stundum er sagt að upphæðin komi að utan í þeim skilningi að við áttum okkur gjarnan ekki á mörgu því sem vel er gert í íslensku samfélagi fyrr en útlendingar hafa orð á því. Kannski á þetta við um lífeyrissjóðakerfið!

Að því sögðu eru lífeyrismál og lífeyriskerfið viðvarandi verkefni hjá okkur eins og öðrum þjóðum og þróast í takt við breytta tíma, viðhorf og samfélagsþætti.

Þung undiralda vegna skerðingar almannatrygginga

Sannarlega vildi ég nú geta horft um öxl og sagt að friðsemd ríki um sambúð almannatrygginga og lífeyrissjóða í eftirlaunakerfi landsmanna. Því fer fjarri. Þeim fjölga eðlilega stöðugt sem sætta sig alls ekki við að greiðslur úr lífeyrissjóðum landsmanna skerði stórlaga greiðslur úr almannatryggingakerfinu. Skerðingarprósenta almannatrygginga vegna greiðslna frá lífeyrissjóðum er nú 45% sem veldur því að eftir því

Jafnvel þótt Alþingi geti beitt löggjafarvaldi sínu og látið taka IL-sjóð til skipta verður ríkissjóður eftir sem áður að ábyrgjast að lífeyrissjóðir og aðrir eigendur íbúðabréfa skaðist ekki.

sem lífeyrissjóðakerfinu vex ásmegin sparar ríkissjóður greiðslur lífeyris í gegnum almannatryggingar.

Leyfi ég mér að fullyrða að engum af frumkvöðlum kerfisins á vettvangi heildarsamtaka verkalyðs og atvinnurekenda hefði látið sér detta það í hug að greiðslur lífeyrissjóða gætu skert greiðslur almannatrygginga í það miklum mæli að þær gætu alfarið komið í þeirra stað.

Stjórnvöld hafa boðað til vinnu við grænbókarsmið til að rýna endurskoðun lífeyriskerfisins og vonandi mun slík vinna skila okkur sátt um samspil á greiðslum lífeyris almannatrygginga og lífeyrissjóða.

Ríkið skaðabótaskyld ef IL-sjóði verður slitið með lögum

Síðast en ekki síst nefni ég mjög svo

óvænta yfirlýsingu fjármála- og efnahagsráðherra á dögnum um að stjórnvöld væru jafnvel með það í bigerð að slíta IL-sjóði með laga- setningu og gjaldfella svokölluð íbúðabréf með það að markmiði að losa ríkissjóð undan gefnum lofordum um greiðslu verðbóta og vaxta bréfanna allt til ársins 2044. Vandí IL-sjóða er vitaskuld mikið áhyggjuefni og eiga lífeyrissjóðir gríðarmikilla hagsmuna að gæta verandi eigendur um 90% þeirra bréfa sem um ræðir.

Ríkið tók upplýsta áhættu á sínum tíma með því að slá lán á markaði og lofa að greiða 3,75% verðtryggða vexti allt til ársins 2044. Jafnvel þótt Alþingi geti beitt löggjafarvaldi sínu og látið taka IL-sjóð til skipta verður ríkissjóður eftir sem áður að ábyrgjast að lífeyrissjóðir og aðrir eigendur íbúðabréfa skaðist ekki. Ríkið verður með öðrum orðum að bæta eigendum íbúðabréfa allan skaðann, ekki aðeins höfuðstól, áfallnar verðbætur og vexti heldur einnig tapaða framtíðarávöxtun samkvæmt skilmálum bréfanna.

Er það von mín að málið leysist sem fyrst og í sátt, þannig að sjóðfélagar verði ekki settir í þá stöðu að þurfa að óttast um öryggi stjórnar- skrárvarinna lífeyriseigna sinna hvorki nú né í komandi framtíð.

Með ósk til landsmanna allra um gleðilega hátíð og farsælt komandi nýtt ár. ■

Að verja kaupmátt launafólks

Halldór Benjamín Þorbergsson framkvæmdastjóri Samtaka atvinnulífsins

Lífskjarasamningurinn sem gerður var 2019 hefur nú runnið sitt skeið. Samningurinn skilaði stöðugleika, átti mikinn þátt í hóflegri verðbólgu framan af á tímabilinu, lagði grunn að lækkun vaxta og síðast en ekki síst færði hann launafólki verulega aukinn kaupmátt. Kaupmáttaraukningin hér á landi er langtum meiri en á Norðurlöndum síðustu tíu ár eða svo.

Þetta er þrátt fyrir ófyrirséða þróun, fyrst með Covid-faraldrinum sem lagði miklar hömlur á umsvif einstaklinga og fyrirtækja. Í kjölfarið fylgdi svo innrás Rússa í Úkraínu sem hefur leitt hörmungar yfir þjóðirnar – sérstaklega þá úkraínsku. Við höfum séð hvernig framleiðsluáhrif fjölmargra vara hefur verið rofin, afhendingar dregist, flutningar tafist og þetta hefur leitt af sér vaxandi verðbólgu í heimshagkerfinu og hækkandi vexti.

Við erum minnt á það að atburðir erlendis hafa mikil áhrif hér á landi. Verðbólgan er langt umfram þau mörk sem Seðlabankinn setur og bankinn hefur brugðist við með því að hækka vexti jafnt og þétt.

Íslenska hagkerfið hefur samt sýnt mikinn þrótt og landsframleiðslan vaxið umfram það sem á sér stað í nálægum ríkjum. Kaupmáttur launa hefur haldist há og atvinnuleysi er lítið nú um stundir.

Verðbólga og háir vextir eru áhyggjuefni fyrir allan almenn- ing sem sér fram á vaxandi vaxta- greiðslur og að útgjöld til reksturs heimilanna aukast. Ekki síður kemur þetta illa við rekstur fyrirtækjanna sem bregðast við með því að draga úr fjárfestingum, hægja á þróunarverkefnum og eiga sömu- leidis erfitt með að bregðast við

háum kröfum um launahækkanir.

Þess vegna hefur okkur þótt ráðlegt að gera ekki nýjan kjarasamning til langs tíma heldur freista þess að ná skammtímasamningum sem gilda í rúmt ár. Þá hafa vonandi skapast aðstæður til að huga að nýjum langtímasamningi sem gæti gilt fram til ársins 2027.

Almennt er búist við að verð- bólgukúfurinn nú hjaðni verulega á næsta ári og þá gætu jafnframt skapast skilyrði til að vextir gætu lækkað að nýju. Það blasir við að verðbólgan nartar í kaupmátt launa og dregur úr arðsemi í atvinnulíf- inu. Engum er til góðs að elta verð- bólguna sem einungis skapar hættu á að hún verði þrálátari en ella og seinki bata í rekstrarumhverfi fyrirtækjanna og að kaupmáttur nái fyrri styrk. Ekkert er verra en að það hægi verulega á hagvexti, verð- bólgan aukist og vextir haldi áfram að hækka. Óraunhæfar kröfur um stórkostlegar launahækkanir geta auðveldlega leitt okkur á þá braut. Það yrði einungis til tjóns fyrir allan almenn- ing einns og reynslan hefur margoft sýnt.

Enginn vafi er á að það er hagfelld bæði launafólki og fyrirtækjunum að tryggja stöðugleika í efnahags- umhverfinu með lágri verðbólgu og lágum vöxtum. Þá er unnt að horfa til lengri tíma og tryggja að fyrirtækin geti fjárfest til framtíðar, skapað ný störf, aukið framleiðni og þar með lagt grunn að auknum kaupmátti ráðstöfunartekna að nýju. Þá lækka vaxtaútgjöld heimil- anna að nýju og smám saman geta lífskjör fólks haldið áfram að batna.

Stefnan er sú að áður en skammtímasamningi lýkur verði lagður grunnur að nýjum langtíma- samningi á grundvelli Lífskjara- samningsins. Markmiðið yrði þá að kaupmáttur launa gæti styrkst á tímabili þess nýja samnings og að hann verði jafn hagfelldur launafólki og samningurinn 2019 og skapaði atvinnulífina nauðsyn- legan stöðugleika.

Hagsmunir launafólks og atvinnulífsins eru samofnir og verða ekki aðskildir. ■

Íslenskum hlutabréfamarkaði vex fiskur um hrygg

Magnús Harðarson forstjóri Nasdaq Iceland

Öflugur hlutabréfamarkaður styður við hagvöxt og nýsköpun, eykur gagnsæi í samfélaginu og gerir fjölbreytilega fjárfestingarkosti öllum aðgengilega. Hann greiðir fyrir aðkomu almennings að atvinnulífinu og arðinum af því. Það er því ánægjulegt að íslenskum hlutabréfa- markaði hélt áfram að fleygja fram á árinu þrátt fyrir erfiðar markaðsað- stæður vegna óvissu í efnahags- málum á heimsvísu.

Fjögur félög komu ný inn í Kaup- höllina (Nasdaq Iceland). Í júní voru Ölgerðin og Nova skráð á Aðalmarkaðinn og Alvotech á First North vaxtarmarkaðinn samhliða skráningu félagsins í Nasdaq kaup- höllina í New York. Alvotech varð með því fyrsta félagið sem er tvískráð á Íslandi og Bandaríkjunum. Alvotech bætti svo um betur í des- ember þegar félagið færði sig af First North yfir á Aðalmarkaðinn, sem varð þar með þriðja skráning félags-

ins á tæpu hálfu ári. Geri aðrir betur! Í nóvember kom Amaroq Minerals inn á First North vaxtarmarkaðinn, fyrsta málmleitarfyrirtækið til að skrá sig í Kauphöllina og einnig þri- tugasta félagið á markaðnum. Óhætt er að segja að fjölbreytni fjárfest- ingarkosta hafi aukist. Ekkert félag í svipaðri starfsemi og Ölgerðin, Alvo-

tech og Amaroq Minerals var fyrir í Kauphöllinni.

Einstaklingum í hópi hluthafa hélt áfram að fjölga. Nú á um 31 þúsund Íslendinga hlutabréf í sam- anburði við 8 þúsund fyrir þremur árum. Tæplega 7 þúsund nýir hlut- hafar bættust við hjá Ölgerðinni og 5 þúsund hjá Nova í útboðum félags-

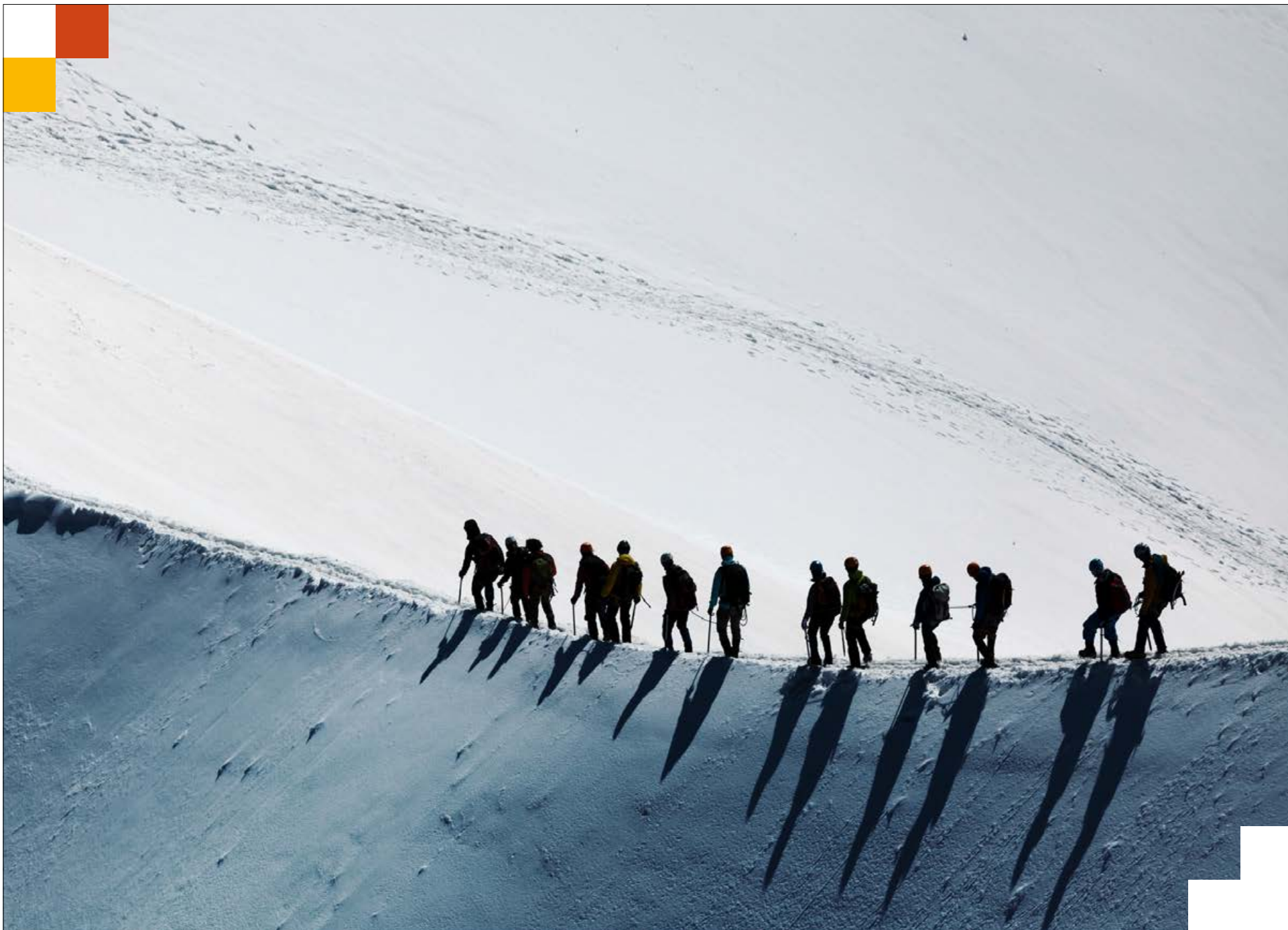
Aukin aðkoma erlendra fjárfesta er mikilvæg enda styður hún við fjármögnun skráðra fyrirtækja. Enn er þó mikið rými til framfara þar sem eignarhlutdeild erlendra fjárfesta á markaðnum er einungis um 10% og margfalt minni en á hinum Norðurlöndunum.

anna. Ungt fólk gerir sig æ meira gildandi. Hluthöfum undir þritugu hefur fjölgað tvöfalt hraðar á undan- förnum árum en þeim sem eldri eru. Eftir því var tekið að um fjórðungur þeirra sem tóku þátt í útboði Ölgerð- arinnar var undir þritugu. Enn er hins vegar verk að vinna þegar kemur að þátttöku kvenna sem eru

einungis um þriðjungur hluthafa í skráðum félögum.

Í september hækkaði alþjóðlega vísitölufyrirtækið FTSE Russell gæðaflokkun íslenska markaðar- ins úr flokki vaxtarmarkaða í flokk nýmarkaða. Við það fóru 15 íslensk félög í vísitölu FTSE fyrir nýmarkaði. Þetta hafði í för með sér tug milljarða erlent innflæði, að stórum hluta frá vísitölusjóðum, sem fjárfesta í félögum í ofan- greindum vísitölum. Í tengslum við þessi tímamót urðu tvö erlend fjármálafyrirtæki, Instinet og UBS, beinir aðilar að Kauphöllinni. Aukin aðkoma erlendra fjárfesta er mikilvæg enda styður hún við fjár- mögnun skráðra fyrirtækja. Enn er þó mikið rými til framfara þar sem eignarhlutdeild erlendra fjárfesta á markaðnum er einungis um 10% og margfalt minni en á hinum Norðurlöndunum.

Horfur á frekari vexti markað- arins eru góðar. Almenn- ingur og erlendir fjárfestar sýna markaðnum aukinn áhuga og mikill áhugi er á skráningum hjá félögum í fjölbreyti- legum atvinnugreinum, ekki síst í ferðaþjónustu. Bláa lónið stefnir á skráningu á næsta ári ef markaðsað- stæður leyfa og nokkur önnur félög í greininni eru í skráningarhugleið- ingum. ■

Framlag okkar

Framlag PwC felst í því að finna lausnir við aðsteðjandi áskorunum og byggja upp traust í samfélaginu.

Þetta er okkar leiðarljós í samskiptum og viðskiptum.

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðipjónustu á sviði fyrirtækja-skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

Reykjavík | Akureyri | Húsavík | Hvolsvöllur | Vestmannaeyjar | Selfoss

Ásgeir Jónsson seðlabankastjóri segist ófeiminn við að tala um hvað íslenski þjóð gangi vel þrátt fyrir allt.

FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Tilheyrir engri klíku og skuldar engum neitt

Guðmundur Gunnarsson
ggunnars
@frettabladid.is

Ásgeir Jónsson seðlabankastjóri segist líta á það sem sitt meginhlutverk að segja satt og rétt frá og gera það umbúðalaust. Þótt styr hafi staðið um störf hans á árinu segist hann líta á það sem sinn helsta styrk að vera ekki hluti af neinni klíku. Umræðan á Íslandi geti þó á köflum verið full neikvæð.

Það er óhætt að segja að gastað hafi um Ásgeir Jónsson seðlabankastjóra á árinu. Hann þykir opin-skárri en forverar hans og hefur verið óhræddur við að tjá sig með frjálsegum hætti í starfi. Hann segir umræðuna á Íslandi óþarflega neikvæða á köflum. Fólki hætti til að gleyma því hvað við höfum það í rauninni gott. En það megi alltaf gera betur og enginn sé hafinn yfir gagnrýni. Allra síst seðlabankastjóri.

Ásgeir lítur sáttur um öxl nú þegar árið er gert upp. Hann segir síðustu mánuði hafa verið viðburðaríka þótt margt af því sem bankinn hafi glímt við hafi verið miður gleðilegt.

„Kannski eru margir búnir að gleyma því en í upphafi árs vorum við enn að glíma við takmarkanir. Svo fór hagkerfið á alveg blússandi siglingu. Fór úr slaka í þenslu á mjög skömmum tíma og verður líklega

”

Sú reynsla kenndi mér að forðast meðvirkni með hagsmunaöflum. Þjóðin á heimtingu á að vita hvað er í gangi hverju sinni.

gert upp með 7 prósentu hagvexti. Það gat því aldrei endað með öðru en vaxtahækkunum.“

Umræðan oft hvöss

Ásgeir segir ekkert óeðlilegt við að fólk takist á um slíkar ákvarðanir. Þegar litið er yfir árið segist hann samt ánægður með hvernig stjórn-tækjum bankans hafi verið beitt. Þá sérstaklega hvernig skilyrði um hámarksveðsetningu og greiðslu-byrði fasteignalána hafi komið í veg fyrir lánabólu. Það hafi unnið með peningastefnunni.

„Á heildina litið var hagvöxturinn og einkaneyslan miklu meiri en nokkur sá fyrir. Húsnæðismarkaðurinn var sömuleiðis miklu kraftmeiri en búist var við. Ef hægt er að draga einhvern lærdóm af þessu mætti kannski segja að við hefðum átt að hækka stýrivexti fyrr. Samt vorum við fyrsti vestræni seðlabankinn til þess að hefja hækkun vaxta.“

Mitt í þessu öllu megi þó ekki gleyma, segir Ásgeir, að vaxtahækkunir hafi í raun verið drifnar áfram af góðum fréttum.

„Mér finnst mjög mikilvægt að halda því á lofti hvað okkur hefur, þrátt fyrir allt, tekist að halda skuldum heimila og fyrirtækja í stöðugu horfi. Ísland er ekki gírað upp í rjáfur og hækkun á húsnæðisverði hefur ekki verið rekið áfram af lánabólu. Skuldir heimilanna eru

enn um 150 prósent af ráðstöfunartekjum, sem er mun lægra en þekktist í nágrennalöndum okkar. Það er mjög mikilvægt vegna nýtt árs – sérstaklega ef við horfum fram á tímabundið bakslag í efnahagslífinu.“

Í því sambandi bendir Ásgeir einmitt á hvað okkur hafi farnast vel.

„Hér er hagvöxtur, laun hærrí en erlendis og jöfnuður meiri. Lífskjör eru mjög góð á Íslandi. Í öllum samamburði.“

Að hans mati hætti Íslendingum hins vegar til að vera svolítið í neikvæða girnum. „Svona almennt séð. Það lítar þjóðfélagsmæðuna og gerir hana leiðinlega. En það er ekkert nýtt. Það er enginn búmaður nema hann barmi sér,“ segir Ásgeir.

Að hans sögn er gæðunum vissulega misskipt en þá sé mikilvægt að muna að peningastefna sé í eðli sínu velferðarstefna. „Þrátt fyrir allt eru það hinir tekjulægstu sem finna mest fyrir hækkunum og verðbólgu. Það setur enn meiri þrýsting á Seðlabankann. Að hann standi við sitt og tryggi stöðugt verðlag,“ segir Ásgeir.

Talar ekki eins og embættismaður Það áraði mjög vel í íslensku efnahagslífi þegar Ásgeir steig fyrst inn í Seðlabankann. Síðustu mánuði hafa spjótin hins vegar staðið á honum.

Hvernig hefur Ásgeiri gengið að stiga þá öldu? »

”

Ég hef reynt að útskýra fyrir þjóðinni hvað Seðlabankinn er að reyna að gera. Það tekur stundum á.

Optical Studio

SMÁRALIND • HAFNARTORG • KRINGLAN • KEFLAVÍK

Okkar gleraugnamerki í umgjörðum og sólgleraugum

Ray-Ban

GUCCI

Chloé

OAKLEY

DIOR

Cartier

SAINT LAURENT
PARIS

F
FENDI

CHROME HEARTS

DITA

CÉLINE

DOLCE & GABBANA

EMPORIO ARMANI

Alexander
McQUEEN

BOTTEGA VENETA

GIORGIO ARMANI

BURBERRY

BALENCIAGA

BVLGARI

Maui Jim

PRADA

Persol

TOM FORD

VALENTINO

VERSACE

Opticalstudio.is 511-5800

Ásgeir reynir alltaf að sjá nokkra leiki fram í tímann. Hann segir það sitt hlutverk.

FRÉTTABLAÐIÐ/
SIGTRYGGUR ARI

» „Ég vissi alltaf að sá tími kæmi að bankinn þyrfti að taka erfiðar ákvarðanir. Ég hef reynt að gera mitt besta til að útskýra fyrir þjóðinni hvað Seðlabankinn er að reyna að gera. Það tekur stundum á. Þegar ég hóf störf fékk ég að heyra að ég tali ekki eins og embættismaður. Það fór í taugarnar á sumum. Ég er hins vegar opinn og hreinskilinn að eðlisfari. Það hefur að sönnu oft komið mér í vandræði,“ segir Ásgeir.

Hann segist hafa lært að halda enn fastar í þann eiginleika þegar hann starfaði í bankageiranum fyrir hrún. „Sú reynsla kenndi mér að forðast meðvirkni með hagsmunaöflum. Þjóðin á heimtingu á að vita hvað er í gangi hverju sinni.“

Þessa lexíu segist Ásgeir hafa í heiðri í sínum störfum fyrir Seðlabankann.

„En það þýðir líka að manni er oft svarað af hispursleysi. Það er eðlilegt. Svo stígur maður stundum á skottið á einhverjum hagsmunahópum þegar minnst er á óþægilega hluti. Og þeir svara fyrir sig. En þá skiptir mestu að taka engu persónulega.“

Tekst það alltaf?

„Svona nokkurn veginn,“ segir Ásgeir og hugsar sig aðeins um. „Ég treysti dómgreind fólks og ég treysti þjóðinni. Sannleikurinn er sagna bestur og ég veit að hann mun alltaf koma manni vel á endanum jafnvel þótt hann geti verið óþægilegur.“

Í því samhengi segir Ásgeir það mikla gæfu að vera utanaðkomandi. „Ég er utan af landi og hef löngum þótt skritinn hér í bænum. Ég er

ekki í liði með neinum. Ég gekk einn míns liðs inn í bankann í ágúst 2019. Átti enga sérstaka bandamenn, vini eða samherja hér innanhúss. Ég hef aldrei verið hluti af einhverri sérstakri klíku og skulda engum neina greiða.

Ég er bara að reyna að standa undir þeirri ábyrgð sem mér hefur verið trúað fyrir. Burtséð frá því hvort orð eða ákvarðanir Seðlabankans komi einhverjum vel eða illa. Það eina sem skiptir máli er að þær séu réttar og vel igrundaðar. Byggðar á bestu fánalegu upplýsingum og samvisku.“

En svo segir Ásgeir það oft útbreiddan misskilning að hann standi einn að ákvörðunum Seðlabankans. „Það er ekki svo. Ákvarðanir bankans eru teknar í nefndum og undirbúnar af sérfræðingum. Ég hef alltaf lagt áherslu á að ná samhljómi innan þessara nefnda fremur en að reyna að þvinga fram mínar eigin skoðanir.“

Þá ábyrgð segir Ásgeir líta á sem mikil forréttindi. „Rétt eins og ég lit á það sem mikil forréttindi að hafa fengið að búa til nýja stofnun með samruna seðlabanka og fjármálaeftirlits. Það hefur verið heilmikil vinna sem hefur þegar skilað mjög miklum árangri.“

Ég er svo lánsamur að ég er með mikil vinnuþrek. Tek mér sjaldan frí og hef mjög gaman af því sem við erum að fást við í Seðlabankanum. En svo er ég aðeins einn maður. Seðlabankanum er í raun stjórnað af öllu því klára fólki sem hér vinnur,“ segir Ásgeir.

”

Ef hægt er að draga einhvern lærdóm af þessu mætti kannski segja að við hefðum átt að hækka stýrivexti fyrr.

Erfitt ár fram undan

En hvernig sér Ásgeir fyrir sér að næsta ár muni þróast. Verður það eitthvað í líkingu við árið sem er að líða?

„Ég held að næsta ár verði erfiðara. Ég óttast það. Efnahagshorfur fara versnandi ytra og þar af leiðandi liggur ekki fyrir hversu mikið vextir munu hækka á heimsvísu. Auk þess er viðvarandi orkuskortur í Evrópu og engin lausn í sjónmáli hvað það varðar. Allt eru þetta hættumerki og það mun þrengja að.“

Það er því viðbúið að áfram muni gusta um seðlabankastjóra?

„Það er alveg viðbúið. Íslenska hagkerfið er á góðri leið með að ofhitna. Á sama tíma og horfur fara versnandi á helstu útflutningsmörkuðum okkar. Ég óttast því að við þurfum að grípa til frekari aðgerða til að tryggja jafnvægi. Og þá að ég þurfi aftur að vera boðberi slæmra tíðinda. En ég er samt alltaf bjartsýnn að eðlisfari.“

Aðspurður segist Ásgeir ekki strengja nein sérstök heit um áramót. Hann hafi einu sinni ákveðið að hætta að taka í nefið um áramót en þar með sé það upp talið.

„En ég reyni yfirleitt að rýna í það sem er fram undan og sjá nokkra leiki fram í tímann. Sjá fyrir mér sviðsmyndir og kortleggja viðbrögð. En síðan gerast óvæntir hlutir sem kollvarpa öllu. Það eru vist örlog allra seðlabankastjóra að sitja og velta fyrir sér öllu því sem getur brugðist,“ segir Ásgeir Jónsson seðlabankastjóri að lokum. ■

”

Íslendingum hættir til að vera svolítið í neikvæða girnum. Það litar þjóðfélags- umræðuna og gerir hana leiðinlega.